

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΜΕ ΠΕΡΙΟΔΟ ΑΝΑΦΟΡΑΣ 01.01.2024 ΕΩΣ 31.12.2024

(άρθρο 167 παρ. 1 του ν.4270/2014)

1. Εισαγωγή

Ο Απολογισμός και οι Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις του Κράτους με περίοδο αναφοράς 01/01/2024 έως 31/12/2024 καταρτίστηκαν από το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους (ΓΛΚ) σύμφωνα με: α) τις διατάξεις των άρθρων 163-166 του ν.4270/2014 «Αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ) - δημόσιο λογιστικό και άλλες διατάξεις» (Α'143) και β) τις αρχές και τους κανόνες του ισχύοντος Λογιστικού Πλαισίου Γενικής Κυβέρνησης (ΛΠΓΚ) ήτοι π.δ. 54/2018 (Α'103), και τη Λογιστική Πολιτική για την Πρώτη Εφαρμογή (ΛΠΠΕ) του ΛΠΓΚ [αριθ. 2/30886/ΔΛΓΚ/23-7-2020 απόφαση του Υφυπουργού Εθνικής Οικονομίας & Οικονομικών (Β'3136) όπως αυτή ισχύει], και υποβλήθηκαν στο Ελεγκτικό Συνέδριο για έλεγχο.

Με τον Απολογισμό παρουσιάζονται τα στοιχεία της εκτέλεσης του Κρατικού Προϋπολογισμού (ΚΠ) και επιτελείται η λογοδοσία της Κυβέρνησης αναφορικά με τις αρχικές προβλέψεις.

Σημειώνεται ότι η οντότητα αναφοράς Κράτος ή «Κεντρική Διοίκηση» (ΚΔ) είναι η πρώτη από τις οντότητες αναφοράς που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ΛΠΓΚ, η οποία το εφαρμόζει σταδιακά από 01/01/2019.

Ως μέρος του ΛΠΓΚ, η εν λόγω Λογιστική Πολιτική παρέχει, όπως και τα αντίστοιχα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, καθοδήγηση για την κατάρτιση και παρουσίαση των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων κατά τη μεταβατική περίοδο, με σκοπό να δοθεί επαρκής χρόνος στην οντότητα για να οργανώσει τις διαδικασίες και τις δομές, να καταρτίσει τα απαραίτητα λογιστικά αρχεία και μητρώα και να αναπτύξει κατάλληλο πληροφοριακό σύστημα για την υποστήριξη της λογιστικής πλήρους δεδουλευμένης βάσης.

Με τις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις παρουσιάζεται μια δομημένη απεικόνιση της Χρηματοοικονομικής Θέσης, της Χρηματοοικονομικής Επίδοσης και των Ταμειακών Ροών για την ΚΔ, σύμφωνα με το ισχύον ΛΠΓΚ.

Η αρμόδια για τον έλεγχο Υπηρεσία Επιτρόπου «Απολογισμός και Ισολογισμός του Κράτους» του Ελεγκτικού Συνεδρίου, αφού τις έλεγξε, τις επέστρεψε στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους μαζί με τη σχετική Έκθεσή της (παρ. 1 του άρθρου 167 του ν. 4270/2014).

Στην Έκθεση της προαναφερόμενης Υπηρεσίας του Ελεγκτικού Συνεδρίου γίνεται ανασκόπηση των δημοσιονομικών στοιχείων της περιόδου αναφοράς 2024 και καταγράφονται σχόλια, παρατηρήσεις και ελεγκτικές διαπιστώσεις επί του Απολογισμού των Εσόδων - Εξόδων του Κράτους και των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων. Μέρος αυτών αφορούν τη δημοσιονομική διαχείριση και μέρος τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση για τις σχετικές συναλλαγές και γεγονότα.

Επί των σχολίων και παρατηρήσεων της Έκθεσης σημειώνονται απόψεις και σχόλια ως ακολούθως:

2. Επί του Απολογισμού των Εσόδων - Εξόδων του Κράτους

2.1 Επισκόπηση αποτελεσμάτων Κρατικού Προϋπολογισμού

Η υλοποίηση του Κρατικού Προϋπολογισμού (ΚΠ) έτους 2024, ως προς το σκέλος των εσόδων, πλην των εσόδων από χρηματοοικονομικές συναλλαγές, σύμφωνα με την κατάσταση Προϋπολογισμού/Απολογισμού περιόδου αναφοράς 01/01/2024 έως 31/12/2024 με βάση την οποία δημιουργήθηκε ο πίνακας εκτέλεσης του ΚΠ που ακολουθεί, εμφανίζει υπέρβαση κατά 1.424 εκατ. ευρώ, που οφείλεται κυρίως στα αυξημένα έσοδα από φόρους.

Ως προς το σκέλος των δαπανών, πλην των χρηματοοικονομικών συναλλαγών, ο ΚΠ υλοποιήθηκε εντός των ορίων των πιστώσεων, όπως αυτές διαμορφώθηκαν εντός του οικονομικού έτους 2024, μετά την ψήφιση των δύο (2) συμπληρωματικών προϋπολογισμών, συνολικού ύψους 1.300 εκατ. ευρώ, τις μεταφορές πιστώσεων μεταξύ των ΑΛΕ και τις εγγραφές σε ύψος πίστωσης ύστερα από την είσπραξη ισόποσου εσόδου, σύμφωνα με το πλαίσιο κανόνων όπως αυτοί ορίζονται στον ν. 4270/2014.

Το πλεόνασμα του ΚΠ από δραστηριότητες πλην των χρηματοοικονομικών συναλλαγών, διαμορφώθηκε στο ποσό των 410 εκατ. ευρώ, έναντι της αρχικής πρόβλεψης για έλλειμμα 2.998 εκατ. ευρώ.

Τα συνολικά έσοδα και έξοδα από χρηματοοικονομικές συναλλαγές υπερέβησαν τις αντίστοιχες προβλέψεις του ΚΠ, λόγω των αυξημένων ταμειακών εισροών και ταμειακών εκροών στην κατηγορία «Δάνεια».

Το έλλειμμα του ΚΠ από χρηματοοικονομικές συναλλαγές διαμορφώθηκε στο ποσό των 2.742 εκατ. ευρώ, έναντι της αρχικής πρόβλεψης για πλεόνασμα του ΚΠ 2024.

Συγκεντρωτική κατάσταση Προϋπολογισμού / Απολογισμού περιόδου αναφοράς 1/1/2024 έως 31/12/2024								
(Σε εκατ. ευρώ)	2024				2023			
	Αρχικά ποσά	Τελικά ποσά	Πραγματοποιηθέντα ποσά	Διαφορές	Αρχικά ποσά	Τελικά ποσά	Πραγματοποιηθέντα ποσά	Διαφορές
	(α)	(β)	(γ)	(δ) = (γ) – (β)	(α)	(β)	(γ)	(δ) = (γ) – (β)
A1 Έσοδα προϋπολογισμού								
11 Φόροι	56.597	56.597	60.907	4.310	51.579	51.579	54.765	3.186
12 Κοινωνικές εισφορές	56	56	61	5	55	55	58	3
13 Μεταβιβάσεις	7.960	7.960	5.738	-2.222	7.953	7.953	7.498	-455
14 Πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών	5.547	5.547	3.486	-2.061	2.405	2.405	884	-1.521
15 Λοιπά τρέχοντα έσοδα	2.555	2.555	3.930	1.375	1.869	1.869	3.664	1.795
Σύνολο (A1)	72.715	72.715	74.122	1.407	63.861	63.861	66.869	3.008
A2 Πάγια και τιμαφή								
31 Πωλήσεις παγίων περιουσιακών στοιχείων	23	23	40	17	24	24	6	-18
33 Πωλήσεις τιμαφών	0	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο (A2)	23	23	40	17	24	24	6	-18
Σύνολο Εσόδων Α = (A1 + A2)	72.738	72.738	74.162	1.424	63.885	63.885	66.875	2.990
B1 Έξοδα προϋπολογισμού								
21 Παροχές σε εργαζόμενους	14.850	15.204	14.951	-253	13.796	14.285	14.143	-142
22 Κοινωνικές παροχές	410	494	350	-144	397	749	535	-214
23 Μεταβιβάσεις	33.229	43.460	41.673	-1.787	32.476	42.615	41.207	-1.408
24 Αγορές αγαθών και υπηρεσιών	1.792	4.159	3.680	-479	1.541	3.544	3.033	-511
25 Επιδοτήσεις	81	1.214	1.183	-31	80	1.590	1.493	-97
26 Τόκοι	7.701	8.559	8.373	-186	5.851	7.715	7.706	-9
27 Λοιπές δαπάνες	111	158	117	-41	81	107	49	-58
29 Πιστώσεις υπό κατανομή	14.835	1.443	0	-1.443	15.118	2.479	0	-2.479
Σύνολο (B1)	73.009	74.691	70.327	-4.364	69.340	73.084	68.166	-4.918
B2 Πάγια και τιμαφή								
31 Αγορές παγίων περιουσιακών στοιχείων	2.727	4.400	3.425	-975	2.531	3.624	2.606	-1.018
33 Αγορές τιμαφών	0	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο (B2)	2.727	4.400	3.425	-975	2.531	3.624	2.606	-1.018
Σύνολο Εξόδων Β = (B1 + B2)	75.736	79.091	73.752	-5.339	71.871	76.708	70.772	-5.936
Γ Αποτέλεσμα προϋπολογισμού (Πλεόνασμα ή έλλειμμα) (Α-Β)	-2.998	-6.353	410	6.763	-7.986	-12.823	-3.897	8.926
Δ Έσοδα προϋπολογισμού χρηματοοικονομικών συναλλαγών από:								
41 Ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα (SDRs)	0	0	0	0	0	0	0	0
43 Πωλήσεις χρεωστικών τίτλων	11	11	11	0	23	23	23	0
44 Χορηγηθέντα δάνεια	0	0	52	52	0	0	2	2
45 Πωλήσεις συμμετοχικών τίτλων και μεριδίων επενδυτικών κεφαλαίων	1.095	1.095	899	-196	387	387	376	-11
49 Προκαταβολές και λοιπές απατήσεις	0	0	34	34	0	0	33	33
51 Ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα (SDRs)	0	0	0	0	0	0	0	0
52 Υποχρεώσεις από νόμισμα και καταθέσεις	55	55	64	9	44	44	6	-38
53 Χρεωστικούς τίτλους (υποχρεώσεις)	28.205	27.596	27.596	0	31.554	35.055	35.055	0
54 Δάνεια	1.004.195	1.421.043	1.421.043	0	701.846	1.586.678	1.586.678	0
57 Χρηματοοικονομικά παράγωγα	1.350	1.350	2.657	1.307	300	300	2.564	2.264
59 Ληφθείσες προκαταβολές και λοιπές υποχρεώσεις (εισπράξεις υπέρ τρίτων)	0	0	0	0	0	0	0	0
81 Κεφάλαιο (Αυξήσεις Μετοχικού Κεφαλαίου)	0	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο (Δ)	1.034.911	1.451.150	1.452.356	1.206	734.154	1.622.487	1.624.737	2.250
Ε Έξοδα προϋπολογισμού χρηματοοικονομικών συναλλαγών για:								
41 Ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα (SDRs)	0	0	0	0	0	0	0	0
43 Αγορές χρεωστικών τίτλων	0	0	0	0	0	0	0	0
44 Χορηγήσεις δανείων	2.031	2.016	1.541	-475	3.394	3.394	839	-2.555
45 Αγορές συμμετοχικών τίτλων και μεριδίων επενδυτικών κεφαλαίων	1.558	1.223	720	-503	1.058	638	106	-532
49 Προκαταβολές και λοιπές απατήσεις	0	58	33	-25	0	34	33	-1
51 Ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα (SDRs)	0	0	0	0	0	0	0	0
52 Υποχρεώσεις από νόμισμα και καταθέσεις	0	0	0	0	0	0	0	0
53 Χρεωστικούς τίτλους	26.610	24.834	24.834	0	27.924	29.411	29.411	0
54 Δάνεια	1.002.253	1.426.546	1.426.546	0	702.631	1.586.148	1.586.148	0
57 Χρηματοοικονομικά παράγωγα	0	2.657	1.424	-1.233	0	2.179	1.385	-794
59 Ληφθείσες προκαταβολές και λοιπές υποχρεώσεις (εισπράξεις υπέρ τρίτων)	0	0	0	0	0	0	0	0
81 Κεφάλαιο (Μειώσεις Μετοχικού Κεφαλαίου)	0	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο (Ε)	1.032.452	1.457.334	1.455.098	-2.236	735.007	1.621.804	1.617.922	-3.882
ΣΤ Αποτέλεσμα χρηματοοικονομικών συναλλαγών (Δ-Ε)	2.459	-6.184	-2.742	3.442	-853	683	6.815	6.132

Σημ. 1: Στη στήλη τελικά ποσά (β), ως προς το σκέλος των εσόδων αναγράφονται οι προβλέψεις του ψηφισμένου προϋπολογισμού, ενώ ως προς το σκέλος των εξόδων οι τελικά διαμορφωθείσες πιστώσεις αυτού.

Σημ. 2: Ειδικά για τα έσοδα των κατηγοριών 53 και 54 στη στήλη (β), τα σχετικά ποσά έχουν εξισωθεί με τις πραγματοποιηθείσες εισπράξεις, κατά αναλογία με τα ισχύοντα (άρθ. 60, παρ. 4, ν.4270/14) για τα αντίστοιχα έξοδα (δαπάνες της ΚΔ για την εξυπηρέτηση του δημοσίου χρέους).

2.2 Γενικά σχόλια

Τα καθαρά εισπραχθέντα έσοδα του ΚΠ, πλην των εσόδων από χρηματοοικονομικές συναλλαγές, ανήλθαν στο ποσό των 74.162 εκατ. ευρώ υπερβαίνοντας τις αρχικές εκτιμήσεις κατά 1.424 εκατ. ευρώ, με το ποσοστό υλοποίησης να διαμορφώνεται στο 101,95 %. Η υπέρβαση έναντι του στόχου εντοπίζεται κυρίως:

α) στην κατηγορία «Φόροι επί αγαθών και υπηρεσιών» η οποία εμφανίζεται αυξημένη κατά 1.896 εκατ. ευρώ έναντι της πρόβλεψης του προϋπολογισμού. Η αύξηση αυτή προέρχεται κατά κύριο λόγο από τους Φόρους Προστιθέμενης Αξίας κατά 1.533 εκατ. ευρώ και τους Ειδικούς Φόρους Κατανάλωσης κατά 108 εκατ. ευρώ, β) στην κατηγορία «Φόρος εισοδήματος» η οποία εμφανίζεται αυξημένη έναντι του στόχου κατά 2.002 εκατ. ευρώ. Η αύξηση αυτή προέρχεται κατά κύριο λόγο, από τον φόρο εισοδήματος πληρωτέο από φυσικά πρόσωπα (ΦΠ) κατά 1.012 εκατ. ευρώ και από τον φόρο εισοδήματος πληρωτέο από εταιρίες (ΝΠ) κατά 541 εκατ. ευρώ.

Οι δαπάνες του ΚΠ για μη χρηματοοικονομικές συναλλαγές υλοποιήθηκαν εντός των ορίων των πιστώσεων, όπως αυτές διαμορφώθηκαν εντός της περιόδου αναφοράς 2024, σύμφωνα με τα προαναφερόμενα στην παρ. 2.1.

Ειδικότερα, τα έξοδα μη χρηματοοικονομικών συναλλαγών διαμορφώθηκαν στο ποσό των 73.752 εκατ. ευρώ, μειωμένα κατά 1.984 εκατ. ευρώ έναντι των αρχικών πιστώσεων του ΚΠ 2024 και κατά 5.339 εκατ. ευρώ έναντι των τελικά διαμορφωμένων πιστώσεων.

Τα έσοδα και έξοδα από χρηματοοικονομικές συναλλαγές στις κατηγορίες 53 και 54 υπερέβησαν τις αντίστοιχες προβλέψεις του ΚΠ κυρίως λόγω των αυξημένων εισπράξεων και πληρωμών στην κατηγορία «Δάνεια». Σημειώνεται ότι, όπως προβλέπεται στο άρθρο 60, παρ.4 του ν.4270/2014, όταν οι δαπάνες της ΚΔ για την εξυπηρέτηση του δημοσίου χρέους υπερβαίνουν τις σχετικές πιστώσεις στον ΚΠ, δύνανται να εγγραφούν και να αναληφθούν πρόσθετες πιστώσεις, με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας & Οικονομικών.

3. Σχόλια επί του Απολογισμού – Ισολογισμού & των Λοιπών Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων.

3.1.1 Παρατηρήσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου: 1) στις σελίδες 11- 12 της Έκθεσης σχετικά με τη διαπίστωση πλημμελούς τήρησης των αρχών της καθολικότητας και της ειλικρίνειας και ακρίβειας, που διέπουν την κατάρτιση του Προϋπολογισμού. Ειδικότερα παρατηρείται ότι δεν έχει περιληφθεί πρόβλεψη στον Προϋπολογισμό της περιόδου αναφοράς 2024 α) για τα έσοδα που προέρχονται από τον Οργανισμό Διαχείρισης και Ανάπτυξης Πολιτιστικών Πόρων (Ο.Δ.Α.Π.), β) για τα έσοδα από πλειστηριασμούς αδιάθετων δικαιωμάτων εκπομπών αερίων θερμοκηπίου και γ) για τα έσοδα από τις κρατήσεις στις συμβάσεις της Επιτροπής Προμηθειών Υγείας. Επίσης παρατηρείται υποεκτίμηση των εσόδων από το διανεμόμενο εισόδημα εταιρειών. 2) Στη σελίδα 41 της Έκθεσης σχετικά με την παράβαση της αρχής της καθολικότητας σε ό, τι αφορά στη μη συμπερίληψη στον Κρατικό Προϋπολογισμό των δαπανών των Στρατιωτικών Νοσοκομείων, που συνιστούν Υπηρεσίες (μονάδες) του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας, κατά το μέρος που σχετίζονται με την παροχή υγειονομικών υπηρεσιών σε ασφαλισμένους του ΕΟΠΥΥ, καθώς και των δαπανών λοιπών οργανικών μονάδων του ανωτέρω Υπουργείου οι οποίες έχουν έσοδα από ίδια δραστηριότητα. Επίσης δεν έχουν περιληφθεί στον Κρατικό Προϋπολογισμό: α) δαπάνες του Υπουργείου Υγείας από προμήθειες αντιικών φαρμάκων που πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιο αντιμετώπισης της νόσου Covid-19 και από λοιπές υποχρεώσεις, ποσού 19,35 εκατ. ευρώ, β) λειτουργικές δαπάνες των Υπουργείων Προστασίας του Πολίτη και Εσωτερικών, ποσού 2,59 εκατ. ευρώ, γ) δαπάνες του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου στο πλαίσιο του Π.Δ.Ε., ποσού 6,50 εκατ. ευρώ, καθώς και άλλες δαπάνες για τις οποίες εγγράφονται πιστώσεις εις ύψος εισπραττόμενων εσόδων τα οποία επίσης δε συμπεριλαμβάνονται στον Προϋπολογισμό.

Αναφορικά με τις ανωτέρω παρατηρήσεις επισημαίνονται τα ακόλουθα:

Η αρχή της καθολικότητας εφαρμόζεται στο σύνολο των εσόδων και δαπανών του ΚΠ, πλην της περίπτωσης που ορίζεται στην παρ. 1 του άρθρου 74 του ν. 4270/2014 (ΦΕΚ Α' 143), σύμφωνα με την οποία επιτρέπεται, με αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και κατά παρέκκλιση του κανόνα του μη ειδικού προορισμού των εσόδων της περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 51 του ιδίου νόμου, η αύξηση πιστώσεων του προϋπολογισμού Υπουργείων και Αποκεντρωμένων Διοικήσεων, κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους, κατά ποσά ίσα με έσοδα του προϋπολογισμού που δεν είχαν προβλεφθεί και που προκύπτουν, μεταξύ άλλων από είσπραξη ποσών που

προορίζονται βάσει ρητής διάταξης νόμου για την αντιμετώπιση ορισμένης δαπάνης (δαπάνη εις ύψος).

Σε ό,τι αφορά ειδικά στο ΠΔΕ του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου, από τα τηρούμενα στοιχεία του ΓΛΚ και σύμφωνα με τα απολογιστικά στοιχεία του ΚΠ, στο εν λόγω Υπουργείο κατ' αρχήν προβλέφθηκαν πιστώσεις ύψους 59.000.000 ευρώ στο εθνικό σκέλος και 290.000.000 ευρώ στο συγχρηματοδοτούμενο, οι οποίες κατά την διάρκεια εκτέλεσης του προϋπολογισμού διαμορφώθηκαν σε 31.345.500 ευρώ και 355.390.000 ευρώ αντίστοιχα, με ανάλωση 31.342.251,86 ευρώ και 355.389.088,73 αντίστοιχα.

3.1.2 Παρατηρήσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου στη σελίδα 13 και 112 σημείο (δ) της Έκθεσης, σχετικά με την παράβαση της αρχής της καθολικότητας σε ό,τι αφορά στη μη συμπερίληψη των εσόδων και των απαιτήσεων των Στρατιωτικών Νοσοκομείων, που συνιστούν Υπηρεσίες (μονάδες) του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας, κατά το μέρος που σχετίζονται με την παροχή υγειονομικών υπηρεσιών σε ασφαλισμένους του ΕΟΠΥΥ, καθώς και των εσόδων λοιπών οργανικών μονάδων του ανωτέρω Υπουργείου από ίδια δραστηριότητα.

Αναφορικά με τα Στρατιωτικά Νοσοκομεία (ΣΝ):

(α) Με βάση το καθεστώς λειτουργίας τους κατά το 2024, τα έσοδα από την παροχή νοσηλείας σε ασφαλισμένους του ΕΟΠΥΥ και άλλων Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης (ΦΚΑ), κατατίθεντο απ' ευθείας από τους υπόψη φορείς. Το γεγονός αυτό καθιστά αδύνατη την παρακολούθηση των αντικριζόμενων δαπανών εντός του Μητρώου Δεσμεύσεων (ΜΔ) του Τακτικού Προϋπολογισμού του ΥΠΕΘΑ, καθόσον οι αναλαμβανόμενες υποχρεώσεις δεν μπορούν να συσχετιστούν με πιστώσεις του Τακτικού Προϋπολογισμού του. Κατά συνέπεια, προκειμένου να είναι δυνατή η παρακολούθηση της δημοσιονομικής διαχείρισης των ΣΝ, οι δαπάνες που αναλήφθηκαν εις βάρος των εν λόγω εσόδων παρακολουθούνταν εκτός ΜΔ του Τακτικού Προϋπολογισμού, σε παράλληλα πληροφοριακά συστήματα.

(β) Η συγκεκριμένη διαδικασία αποτελεί εντοπισμένη αδυναμία του συστήματος δημοσιονομικής διαχείρισης του ΥΠΕΘΑ και αντιμετωπίζεται κατά την υλοποίηση του νέου πληροφοριακού συστήματος (Gov-ERP). Έως την πλήρη εφαρμογή του νέου συστήματος και κατόπιν της ψήφισης του ν. 5173/2025, εγγράφηκαν στη διοικητική ταξινόμηση του κρατικού Προϋπολογισμού πέντε (5) νέοι Ειδικοί Φορείς (ΕΦ) στο Φορέα του ΥΠΕΘΑ, για την παρακολούθηση των εξόδων των 401 ΓΣΝΑ, 424 ΓΣΝΕ, ΝΝΑ, ΝΝΚ και 251 ΓΝΑ. Επιπλέον, με την υπ' αριθμόν 2/4795/ΔΠΣΓΚ/11 Μαρ 25/ Απόφαση, εγγράφηκε στην οικονομική ταξινόμηση του κρατικού Προϋπολογισμού, νέος Αναλυτικός

Λογαριασμός Εσόδου (1420107001), στον οποίο θα καταγράφονται τα εισπραττόμενα ποσά από τον ΕΟΠΥΥ και τους λοιπούς ασφαλιστικούς φορείς.

Αναφορικά με τις λοιπές οργανικές Μονάδες που έχουν έσοδα από ίδια δραστηριότητα, τα εν λόγω έσοδα προκύπτουν από τη διάθεση αγαθών και την παροχή υπηρεσιών σε τρίτους (άλλους Κλάδους των Ενόπλων Δυνάμεων, Δημόσιες Υπηρεσίες και λοιπούς τρίτους) και ισχύουν τα διαλαμβανόμενα στα άρθρα 9 και 55 του ν.δ. 721/1970, ήτοι αποτελούν δημόσιο έσοδο και κατατίθενται από τις αρμόδιες υπηρεσίες στις αντίστοιχες ΔΟΥ. Εν συνεχεία, το ΥΠΕΘΑ αιτείται την επανεγγραφή των υπόψη πιστώσεων στον Προϋπολογισμό του φορέα τους, δυνάμει των σχετικών προβλέψεων των άρθρων 9 και 55 του ν.δ. 721/1970 και της παραγράφου α, του άρθρου 74, του ν. 4270/2014. Μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας εγγραφής των πιστώσεων από το ΥΠΕΘΟΟ, οι συγκεκριμένες πιστώσεις και τα συσχετιζόμενα με αυτές έξοδα (άρα και οι υποχρεώσεις), απεικονίζονται στο ΜΔ των ΕΦ και κατά συνέπεια περιλαμβάνονται στις δημοσιονομικές αναφορές του ΥΠΕΘΑ.

3.1.3 Παρατηρήσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου στην σελίδα 14, 22 και 110 σημείο (β), της Έκθεσης σχετικά με τα Εισπραχθέντα έσοδα προ μείωσης επιστροφών, όσο και τα Επιστραφέντα τα οποία εμφανίζονται υπερεκτιμημένα κατά ποσό 784,80 εκατ. ευρώ, το οποίο αντιστοιχεί στον Φ.Π.Α. 24% επί του εφάπαξ αντιτίμου παραχώρησης της Αττικής Οδού. Επίσης η παρατήρηση της σελίδας 110 αναφέρεται στη μη καταχώρηση του ανωτέρω ποσού των 784,80 εκατ. ευρώ στις απαιτήσεις σύμφωνα με την αρχή του δεδουλευμένου.

Όπως αναφέρεται και στην εν λόγω παρατήρηση, τα Εισπραχθέντα έσοδα μετά μείωσης επιστροφών δεν επηρεάζονται. Όσον αφορά στη μη εμφάνιση στις απαιτήσεις του υπολοίπου της αμοιβής της Αττικής οδού, επιβεβαιώνουμε την εν λόγω διαπίστωση και ενημερώνουμε ότι τα εν λόγω έσοδα θα εμφανιστούν στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις της περιόδου αναφοράς 2025.

3.1.4 Παρατηρήσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου στην σελίδα 15 και 22 της Έκθεσης σχετικά με επιστραφέντα έσοδα του Απολογισμού τα οποία εμφανίζονται μειωμένα κατά το ποσό των επιστροφών των Τελωνείων, καθώς οι εν λόγω επιστροφές δεν εμφανίζονται διακριτά στον Απολογισμό, αφού τα ποσά που βεβαιώνονται και εισπράττονται για τα Τελωνεία είναι μετά μείωσης επιστροφών.

Η μέχρι τώρα πρακτική και το πληροφοριακό σύστημα των Τελωνείων μας δίνει την περιγραφείσα στην παρατήρηση δυνατότητα αποτύπωσης των σχετικών εσόδων. Δεδομένου του εν εξελίξει έργου της Λογιστικής Μεταρρύθμισης και κατόπιν σχετικών συναντήσεων με την ΑΑΔΕ έχει επικοινωνηθεί

η ανάγκη αποτύπωσης των εσόδων των Τελωνείων κατά το πρότυπο των υπολοίπων εσόδων της ΑΑΔΕ.

3.1.5 Παρατηρήσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου στην σελίδα 24 της Έκθεσης σχετικά με το αυξημένο ύψος των διαγραφέντων εσόδων, το οποίο οφείλεται κυρίως στην εσφαλμένη βεβαίωση εσόδων, η οποία δεν αποτρέπεται από δικλίδες ασφαλείας της ΑΑΔΕ.

Αναφορικά με την παρατήρηση για το αυξημένο ύψος των διαγραφέντων εσόδων το οποίο προκύπτει από την έλλειψη ηλεκτρονικών δικλίδων ασφαλείας για τον έγκαιρο εντοπισμό λανθασμένων βεβαιώσεων κατά την υποβολή φορολογικών δηλώσεων, επισημαίνονται τα ακόλουθα:

για τον περιορισμό των λανθασμένων βεβαιώσεων μεγάλων ποσών, υπό την αρμοδιότητα της Γενικής Διεύθυνσης Φορολογικής Διοίκησης, δρομολογείται ο καθορισμός της διαδικασίας υποβολής φορολογικών δηλώσεων και προσδιορισμού του φόρου, στην περίπτωση που το ποσό του φόρου που προκύπτει προς βεβαίωση υπερβαίνει ορισμένη ανώτατη τιμή.

3.1.6 Παρατηρήσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου στην σελίδα 26, σημείο (Α) της Έκθεσης, σχετικά με ποσά που περιλαμβάνονται στο εισπρακτέο υπόλοιπο του Απολογισμού και αφορούν περιπτώσεις πιθανών σφαλμάτων.

Αναφορικά με την ανωτέρω παρατήρηση επισημαίνονται τα εξής:

α) Το ΓΛΚ στο πλαίσιο της υλοποίησης του ΛΠΓΚ θα αντιμετωπίσει το εν λόγω ζήτημα σε συνεργασία με τις υπηρεσίες της ΑΑΔΕ.

β) στο εισπρακτέο υπόλοιπο που αφορά σε βεβαιωθέν κατά το έτος 2023 έσοδο από Φ.Π.Α. συμπεριλαμβάνεται ποσό 2.399.997.550,48 € το οποίο προέρχεται από λανθασμένη χρεωστική τροποποιητική δήλωση Φ.Π.Α. έτους 2021 που υποβλήθηκε από τον ίδιο τον φορολογούμενο. Το εν λόγω ποσό διαγράφηκε στις 02/10/2025.

3.1.7 Παρατήρηση του Ελεγκτικού Συνεδρίου στη σελίδα 26, σημείο (Βα), και 110, σημείο (ε), της Έκθεσης σχετικά με διαφορά στο ληξιπρόθεσμο υπόλοιπο των Τελωνείων μεταξύ των στοιχείων που προσκόμισε η Διεύθυνση Τελωνειακών Διαδικασιών στο ΓΛΚ και των στοιχείων που κοινοποιήθηκαν από τη Διεύθυνση Ανάπτυξης Τελωνειακών Ελεγκτικών Επιχειρησιακών Εφαρμογών.

Αναφορικά με την ανωτέρω παρατήρηση επισημαίνεται ότι δεν υφίσταται συστημικά διαδικασία κλεισίματος και επαναβεβαίωσης στο τέλος ενός ημερολογιακού έτους (ετήσιας οικονομικής χρήσης).

Η αποτύπωση του εκκρεμούς προς είσπραξη υπολοίπου βεβαιωθέντος και μη εισπραχθέντος τελωνειακού εσόδου, το οποίο υφίσταται σε κάθε δεδομένη στιγμή, επηρεάζεται από τις μεταγενέστερες αυτής λογιστικές κινήσεις που το αφορούν (αποσβέσεις αυτού με λογιστική είσπραξη ή διαγραφή).

Ως εκ τούτου, η αποτύπωση του εκκρεμούς προς είσπραξη υπολοίπου βεβαιωθέντος και ανείσπρακτου τελωνειακού εσόδου σε συγκεκριμένη χρονική στιγμή επηρεάζεται από το χρονικό σημείο άντλησης των συστημικών πληροφοριακών δεδομένων που το αφορούν, μεταβάλλοντας αυτήν κάθε φορά που πραγματοποιείται μια τέτοια άντληση.

Η αποτύπωση του εκκρεμούς προς είσπραξη υπολοίπου βεβαιωθέντος και ανείσπρακτου τελωνειακού εσόδου, πρέπει να πραγματοποιείται την ημερομηνία που κλείνει ημερολογιακά το έτος, λαμβάνοντας υπόψη τις κινήσεις απόσβεσης και επαναβεβαίωσής του, που πραγματοποιούνται τη συγκεκριμένη ημερομηνία, ανεξάρτητα του πότε αυτές καταχωρούνται και ενημερώνουν συστημικά το εν λόγω υπόλοιπο.

Επιπλέον, οι ηλεκτρονικές εισπράξεις που πραγματοποιούνται τις τελευταίες ημέρες ενός έτους/μήνα (ακόμη και την τελευταία ημέρα του έτους/μήνα) ενημερώνουν συστημικά τις ταμειακές καταστάσεις και περαιτέρω, τις λογιστικές (ήτοι το υπόλοιπο του βεβαιωθέντος και ανείσπρακτου τελωνειακού εσόδου), σε μεταγενέστερο χρονικό σημείο από την τελευταία ημερολογιακή ημέρα του έτους/μήνα. Αυτό συνεπάγεται την ανάγκη προσδιορισμού του εκκρεμούς προς είσπραξη υπολοίπου βεβαιωθέντος και ανείσπρακτου τελωνειακού εσόδου σε μεταγενέστερο χρονικό σημείο από εκείνο της τελευταίας ημέρας του έτους/μήνα μιας οικονομικής χρήσης.

Το ανωτέρω θέμα αναμένεται να αντιμετωπιστεί με το νέο ERP της ΑΑΔΕ, στην οποία έχουν γνωστοποιηθεί οι απαιτήσεις του ΛΠΓΚ από το ΓΛΚ.

3.1.8 Παρατήρηση του Ελεγκτικού Συνεδρίου στη σελίδα 27, σημείο (Ββ) της Έκθεσης σχετικά με τη διασύνδεση του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Δημοσιονομικής Πολιτικής (ΟΠΣΔΠ SAP) του ΓΛΚ με το ΟΠΣ TAXIS της ΑΑΔΕ. Η έλλειψη διασύνδεσης ανάμεσα στα πληροφοριακά συστήματα ΝΕΟΤΑΧΙΣ και ΟΠΣΔΠ SAP, καθώς και η παραγωγή διαφορετικών αναφορών από τα παραπάνω συστήματα, έχει διαπιστωθεί και από τη Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου (Δ.Ε.Σ.ΕΛ.) της ΑΑΔΕ, η οποία έχει υποβάλει πρόταση διερεύνησης των δυνατοτήτων διασύνδεσης των δύο συστημάτων και άμεσης ενημέρωσης του ΟΠΣΔΠ SAP, καθώς και δράσης για τον εντοπισμό και την ταχύτερη διόρθωση τυχόν διαφορών ανάμεσα στα δύο συστήματα.

Το ΓΛΚ έχει αποστείλει στην ΑΑΔΕ τις απαιτήσεις σύμφωνα με το Λογιστικό Πλαίσιο Γενικής Κυβέρνησης (ΛΠΓΚ), ώστε να ληφθούν υπόψη στην ανάπτυξη του νέου ΟΠΣ φορολογίας.

3.1.9 Παρατήρηση του Ελεγκτικού Συνεδρίου στη σελίδα 27, σημείο (γ) της Έκθεσης σχετικά με την κατάσταση «Έσοδα κατά Υπηρεσία Είσπραξης» των οριστικών στοιχείων που υπεβλήθησαν για έλεγχο, στην οποία περιλαμβάνονται και Δ.Ο.Υ. οι οποίες έχουν συγχωνευθεί.

Τα ποσά που εμφανίζονται στην κατάσταση «Έσοδα κατά Υπηρεσία Είσπραξης» σε συγχωνευμένες Δ.Ο.Υ., αντισταθμίζονται με το αρνητικό ποσό που εμφανίζεται στην ίδια κατάσταση ως «Μη αντιστοιχισμένο» και αφορούν στη διόρθωση τεχνικού προβλήματος των ετών 2021-2022, το οποίο έχει γνωστοποιηθεί στο Ελεγκτικό Συνέδριο. Στην παρούσα κατάσταση η αναφορά αυτή δεν μπορεί τεχνικά να αλλάξει, ενώ κατά τη μετάβαση στο νέο πληροφοριακό σύστημα (Gov-ERP) δε θα εμφανίζονται υπόλοιπα στις εν λόγω Δ.Ο.Υ..

3.1.10 Παρατήρηση του Ελεγκτικού Συνεδρίου στη σελίδα 30 της Έκθεσης σχετικά με το ποσοστό του συνολικού ληξιπρόθεσμου υπολοίπου της Φορολογικής Διοίκησης το οποίο αφορά σε περίοδο γέννησης οφειλής μέχρι και την 30η.11.2013, ήτοι αφορά σε απαιτήσεις πέραν της 11ετίας.

Αναφορικά με την ανωτέρω παρατήρηση, επιβεβαιώνεται η ορθότητα του αναφερόμενου ποσοστού ύψους 46,8% το οποίο προκύπτει από την κατανομή παλαιότητας του συνολικού ληξιπρόθεσμου υπολοίπου της 31/12/2024.

Συγκεκριμένα από το συνολικό ληξιπρόθεσμο υπόλοιπο της 31/12/2024 ύψους 109.696,92 εκατ. ευρώ, υπόλοιπο 51.355,14 εκατ. ευρώ προέρχεται από οφειλές με λήξεις δόσεων έως 30/11/2013. Στο πλαίσιο που ορίζει η προαναφερόμενη κατανομή παλαιότητας, η ορθή διατύπωση της πρότασης που αποδίδεται στο σχετικό πλαίσιο είναι: «Ποσοστό 46,8% του συνολικού ληξιπρόθεσμου υπολοίπου της Φορολογικής Διοίκησης αφορά σε οφειλές με λήξεις δόσεων μέχρι και την 30/11/2013, ήτοι σε απαιτήσεις ληξιπρόθεσμων οφειλών πέραν της 11ετίας».

Η αναδιατύπωση είναι ουσιαστική καθώς η έννοια της γέννησης της οφειλής παραπέμπει στην ημερομηνία βεβαίωσης, ενώ η διαμόρφωση της κατανομής παλαιότητας αφορά στην ημερομηνία λήξης δόσης της οφειλής.

3.1.11 Παρατήρηση του Ελεγκτικού Συνεδρίου στη σελίδα 31 της Έκθεσης σχετικά με τις ληξιπρόθεσμες απαιτήσεις των Τελωνείων των οποίων ποσοστό 21,15% αφορά σε απαιτήσεις πέραν της 20ετίας και η ορθότητα της συμπερίληψής τους στο εισπρακτέο υπόλοιπο δεν επιβεβαιώνεται, καθόσον

δεν διαπιστώνεται με σαφήνεια η αναστολή ή η διακοπή της παραγραφής των εν λόγω απαιτήσεων. Επιπλέον, η διαχείριση των ληξιπρόθεσμων τελωνειακών απαιτήσεων του Κράτους και των συμβεβαιωμένων οφειλών προς τρίτους δεν διενεργείται κεντρικά από τη Διεύθυνση Τελωνειακών Διαδικασιών, αλλά περιφερειακά από τα Τελωνεία.

Η συμπερίληψη στο εισπρακτέο υπόλοιπο ληξιπρόθεσμων οφειλών πέραν της 20ετίας οφείλεται κατά κύριο λόγο στην αναστολή ή τη διακοπή της παραγραφής. Σε κάθε περίπτωση, η ημερομηνία παραγραφής έχει υλοποιηθεί στο παραγωγικό περιβάλλον του ICISNET με την καταχώρηση των πράξεων που επιφέρουν την αναστολή ή τη διακοπή της παραγραφής.

Αναφορικά με το θέμα της στελέχωσης των Τελωνειακών Περιφερειών με Οικονομικούς Επιθεωρητές, ενημερώνουμε ότι έχει ξεκινήσει η διαδικασία για την τοποθέτηση προσωπικού στα αρμόδια τμήματα.

3.1.12 Παρατήρηση του Ελεγκτικού Συνεδρίου στη σελίδα 34 και στη σελίδα 107, σημείο (β), της Έκθεσης σχετικά με την υποεκτίμηση ποσού 4,26 εκατ. ευρώ της αποτίμησης της αγοραίας αξίας στο πλαίσιο άσκησης του προβλεπόμενου δικαιώματος προαίρεσης από την «Αεροπορία Αιγαίου Α.Ε.».

Σχετικά με την αποτίμηση των τίτλων παραστατικών δικαιωμάτων κτήσης κοινών μετοχών της Αεροπορίας Αιγαίου Α.Ε., σημειώνουμε ότι τα απαιτούμενα στον όρο 1.2 του Παραρτήματος Ι της σύμβασης τίτλων παραστατικών δικαιωμάτων κτήσης κοινών μετοχών της εταιρείας «Αεροπορία Αιγαίου Ανώνυμη Αεροπορική Εταιρεία», στοιχεία περί γνωστοποίησης της δήλωσης πρόθεσης του κατόχου, ήτοι του Ελληνικού Δημοσίου (ΕΔ), περιλήφθηκαν στην αριθ. ΕΜΠ 110/3-11-2023 επιστολή του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών. Ως εκ τούτου η ημερομηνία της εν λόγω επιστολής αποτέλεσε τη βάση υπολογισμού του χρονικού διαστήματος της παρ. 3 του άρθρου 30 του ν. 4772/2021.

Σημειώνεται ότι με το ν. 5080/2024 (Α' 4) κυρώθηκε το από 4.1.2024 Ιδιωτικό Συμφωνητικό μεταξύ του ΕΔ και της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «Αεροπορία Αιγαίου Ανώνυμη Αεροπορική Εταιρεία», στο οποίο ρητά αναφέρεται η 3η Νοεμβρίου 2023 ως ημερομηνία δήλωσης πρόθεσης για την άσκηση των δικαιωμάτων κτήσης εκ μέρους του ΕΔ.

Η ως άνω ημερομηνία ελήφθη, ως αφετηρία για τον υπολογισμό της μεσοσταθμικής τιμής της μετοχής σύμφωνα με την παρ.3 του άρθρου 30 του ν.4772/2021. Συνεπώς, δεν υφίσταται υποεκτίμηση της μεσοσταθμικής τιμής της μετοχής της "Αεροπορίας Αιγαίου Ανώνυμη Αεροπορική Εταιρεία".

3.1.13 Παρατήρηση του Ελεγκτικού Συνεδρίου στις σελίδες 34 και 63 της Έκθεσης σχετικά με την ύπαρξη απόκλισης μεταξύ των προβλέψεων του προϋπολογισμού και των πραγματοποιηθεισών εισπράξεων και πληρωμών αναφορικά με τη σύναψη συμφωνιών πώλησης τίτλων με σύμφωνο επαναγοράς (repos).

Αναφορικά με την ανωτέρω περιγραφείσα απόκλιση, να τονισθεί ότι η αποτύπωση της πραγματικής εικόνας του νέου βραχυπρόθεσμου δανεισμού προϋποθέτει το συμψηφισμό των λογαριασμών ταξινόμησης εξόδων και εσόδων και όχι μόνο τη μεμονωμένη αποτύπωση των εξόδων ή αντίστοιχα των εσόδων. Για το λόγο αυτό κρίνεται απαραίτητη η μελέτη της καθαρής μεταβολής του βραχυπρόθεσμου δανεισμού για το έτος 2024. Παρολ' αυτά για τις προβλέψεις του Προϋπολογισμού 2026, το ΓΛΚ έλαβε υπόψη την επισήμανση του Ελεγκτικού Συνεδρίου και διαμόρφωσε την πρόβλεψη για τις εισπράξεις ώστε να είναι πιο ακριβείς οι εκτιμήσεις της εν λόγω κατηγορίας εσόδου.

Αναφορικά με την απόκλιση στις προβλέψεις του προϋπολογισμού σε σχέση με τις πραγματοποιηθείσες πληρωμές για την κάλυψη των βραχυπρόθεσμων χρηματοδοτικών αναγκών και ειδικότερα στις εκτιμήσεις αναφορικά με την σύναψη συμφωνιών πώλησης τίτλων με σύμφωνο επαναγοράς (repos) πρέπει να γίνει ο συμψηφισμός εσόδων και αντίστοιχων εξόδων. Όπως προαναφέρθηκε το ΓΛΚ έλαβε υπόψη το σχετικό σχόλιο του Ελεγκτικού Συνεδρίου και διαμόρφωσε την πρόβλεψη για τις πληρωμές ώστε να είναι πιο ακριβείς οι εκτιμήσεις της εν λόγω κατηγορίας εσόδου στον Προϋπολογισμό 2026.

3.1.14 Παρατηρήσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου στη σελίδα 45 της Έκθεσης σχετικά με τις αποζημιώσεις εκτέλεσης δικαστικών αποφάσεων, τη συγκέντρωση της πληροφορίας για το ύψος του σχετικού εξόδου και την ανάλογη πρόβλεψη στον Προϋπολογισμό.

Σχετικά με την πληρωμή των δαπανών, οι οποίες προκύπτουν από την εκτέλεση δικαστικών αποφάσεων, κατά κύριο λόγο από πιστώσεις του τακτικού αποθεματικού και την πρόβλεψη επαρκών πιστώσεων από τους φορείς, επισημαίνουμε ότι παρότι η εξέταση των ιστορικών ετήσιων χρονοσειρών πληρωμών μπορεί να δώσει μια ένδειξη για το σύνολο της ΚΔ, αδυνατεί να δώσει ακριβή πρόβλεψη για τις ανάγκες ανά φορέα, οι οποίες μεταβάλλονται από έτος σε έτος. Με δεδομένο ότι ο Προϋπολογισμός ψηφίζεται κατά μείζονα κατηγορία δαπανών και κατανέμεται εξ' αρχής από τον κάθε φορέα ξεχωριστά, είναι αδύνατον να γίνει μια ακριβής αρχική κατανομή των πιστώσεων για την αντιμετώπιση των δικαστικών αποφάσεων ανά φορέα.

3.1.15 Παρατηρήσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου στις σελίδες 49 και 50 της Έκθεσης σχετικά με τον τρόπο χρήσης της Μείζονος Κατηγορίας (ΜΚ) 29 «Πιστώσεις υπό κατανομή».

Η εκτέλεση του Κρατικού Προϋπολογισμού αποτελεί μια δυναμική διαδικασία, στο πλαίσιο της οποίας οι ανάγκες μεταβάλλονται συνεχώς, λόγω έκτακτων και απρόβλεπτων γεγονότων, τα οποία δεν είναι δυνατόν να προβλεφθούν κατά τη στιγμή της κατάρτισής του. Η ΜΚ 29 «Πιστώσεις υπό κατανομή» αποτελεί εύχρηστο δημοσιονομικό εργαλείο, για την αντιμετώπιση και εξομάλυνση των καταστάσεων που δημιουργούνται εξαιτίας των έκτακτων και απρόβλεπτων γεγονότων. Σημειωτέον ότι το σύνολο σχεδόν των πιστώσεων αυτής της μείζονος κατηγορίας, βρίσκεται υπό την αποκλειστική διαχείριση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, διασφαλίζοντας έτσι την απαιτούμενη δημοσιονομική πειθαρχία.

3.1.16 Παρατηρήσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου στις σελίδες 55 - 57 της Έκθεσης σχετικά με τον τρόπο χρήσης των πιστώσεων του Τακτικού και του Ειδικού Αποθεματικού και τις αδιάθετες πιστώσεις τους, στο τέλος της χρήσης 2024.

Σχετικά με την εξυπηρέτηση δαπανών για απλήρωτες υποχρεώσεις προηγούμενων οικονομικών ετών από το τακτικό και τα λοιπά αποθεματικά, η ανάγκη αυτή προκύπτει διότι η δαπάνη δεν πραγματοποιήθηκε εγκαίρως, λόγω αναπόφευκτων διαδικαστικών καθυστερήσεων (γραφειοκρατικών και λοιπών), με αποτέλεσμα να επιβαρύνονται οι πιστώσεις των αποθεματικών του επόμενου οικονομικού έτους και ταυτόχρονα να παραμένουν αδιάθετες οι πιστώσεις του τρέχοντος. Επιπρόσθετα, σε πολλές περιπτώσεις, η τελική δημοσιονομική επιβάρυνση μιας ήδη θεσμοθετημένης υποχρέωσης εξαρτάται από πραγματικά γεγονότα (π.χ. αριθμό δικαιούχων βάσει κριτηρίων, αριθμό αιτήσεων κ.λ.π.), με αποτέλεσμα την ανάγκη περαιτέρω ενίσχυσης των σχετικών ΑΛΕ πληρωμών με πιστώσεις.

Το ΓΛΚ, αξιολογεί κατά την υποβολή των αιτημάτων των φορέων την τήρηση των προϋποθέσεων των παρ. 3, 7 και 8 του άρθρου 59 του ν.4270/2014 για τη χορήγηση των πιστώσεων και εισηγείται ανάλογα στον αρμόδιο Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών για την ικανοποίηση ή όχι του αιτήματος.

3.1.17 Παρατηρήσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου στις σελίδες 60 - 61 της Έκθεσης σχετικά με την διαδικασία των μεταβιβάσεων και την παρακολούθησή τους.

Για την παρακολούθηση των μεταβιβάσεων του Κρατικού Προϋπολογισμού (πχ. μεταβιβάσεις ΠΔΕ) στο νέο σύστημα Gov-ERP, έχει προβλεφθεί η εισαγωγή νέας διάστασης του προϋπολογισμού από την οποία θα αντλείται η πληροφορία για την προέλευση και τη διαχείριση των κονδυλίων των επιχορηγήσεων προς τους λοιπούς φορείς της Γενικής Κυβέρνησης και θα παρέχεται η δυνατότητα σε απολογιστικό επίπεδο, να παρακολουθείται η απορρόφηση της ληφθείσας μεταβίβασης, με πλήρη πληροφόρηση από την πλευρά του επιχορηγούμενου φορέα σχετικά με τη διαχείρισή της.

3.1.18 Παρατηρήσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου στις σελίδες 70 – 72 και 115 σημείο (β), της Έκθεσης σχετικά με τις ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις, τις απλήρωτες υποχρεώσεις εκτός Μητρώου Δεσμεύσεων των Υπουργείων Εθνικής Άμυνας, Υγείας, Μετανάστευσης και Ασύλου, Προστασίας του Πολίτη και Εσωτερικών καθώς και τον τρόπο τήρησης του Μητρώου Δεσμεύσεων από τους φορείς Κεντρικής Διοίκησης, την ορθότητα και αξιοπιστία των παραγόμενων δημοσιονομικών αναφορών και την έλλειψη διασύνδεσης των πληροφοριακών συστημάτων.

Η αναγνώριση των απλήρωτων υποχρεώσεων για την περίοδο αναφοράς γίνεται με βάση τα διαθέσιμα από το ΟΠΣΔΠ στοιχεία. Στο πλαίσιο της υλοποίησης του Πληροφοριακού Συστήματος Gov-ERP, και της υποχρεωτικής χρήσης του Ηλεκτρονικού Τιμολογίου του ν.4601/2019 όπως ισχύει, τα σχετικά θέματα αντιμετωπίζονται.

3.1.19 Παρατήρηση του Ελεγκτικού Συνεδρίου στη σελίδα 77 της Έκθεσης σχετικά με τις πιστώσεις του Π.Δ.Ε. που ψηφίστηκαν συγκεντρωτικά σε ΑΛΕ της μείζονος κατηγορίας δαπανών C29 «Πιστώσεις υπό κατανομή» και τις αντίστοιχες αδιάθετες πιστώσεις στη λήξη του οικονομικού έτους.

Οι αδιάθετες πιστώσεις σε ΑΛΕ της μείζονος κατηγορίας δαπανών C29 «Πιστώσεις υπό κατανομή» του προϋπολογισμού δημοσίων επενδύσεων 2024, ύψους 192,13 εκατ. ευρώ, που επισημαίνεται στην παρατήρηση, αποτελούν μέρος των πιστώσεων ύψους α) 12.167 εκατ. ευρώ που διατέθηκαν με την ψήφιση του κρατικού προϋπολογισμού β) 1.300 εκατ. ευρώ των δύο (2) συμπληρωματικών προϋπολογισμών (σχετ. ν.5140/2024 (Α' 154) και ν. 5162 /2024 (Α' 198)) και γ) 63,87 εκατ. ευρώ μετά από ισόποση εμφάνιση εσόδων ΠΔΕ από αδιάθετα ποσά, οι οποίες δεν αναλώθηκαν κατά το έτος 2024.

Επισημαίνεται ότι:

- Σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 42 του ν. 4772/2021 "Η υλοποίηση των έργων και προγραμμάτων, τα οποία εντάσσονται στο χρηματοδοτικό σκέλος των επιχορηγήσεων του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, χρηματοδοτείται από τον Κρατικό Προϋπολογισμό μέσω του εθνικού σκέλους του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ). Η ψήφιση και εγγραφή των απαιτούμενων πιστώσεων διενεργείται στο υποσύνολο του εθνικού σκέλους του ΠΔΕ, που δημιουργείται προς τον σκοπό αυτό, ως «Εθνικό ΠΔΕ Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας». Μέχρι την προσαρμογή των σχετικών ηλεκτρονικών εφαρμογών του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Δημοσιονομικής Πολιτικής, προκειμένου να είναι δυνατή, μέσω αυτού, η διακριτή παρακολούθηση των πιστώσεων του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, δημιουργούνται, αποκλειστικά για τον σκοπό αυτό, ειδικοί φορείς στο εθνικό σκέλος εκάστου φορέα του προϋπολογισμού για τον κρατικό προϋπολογισμό του οικονομικού έτους 2022 και εφεξής."
 - Μέσω της ψήφισης συμπληρωματικών προϋπολογισμών οι πιστώσεις του ΠΔΕ έτους 2024 αυξήθηκαν κατά 600 εκατ. ευρώ στο συγχρηματοδοτούμενο σκέλος και κατά 700 εκατ. ευρώ στο εθνικό σκέλος, πλην ΤΑΑ.
 - Επιπλέον, εμφάνιση εσόδων ΠΔΕ από αδιάθετα ποσά αύξησαν το συγχρηματοδοτούμενο σκέλος κατά 63,87 εκατ. ευρώ.
 - Οι μη αναλωθείσες πιστώσεις του συγχρηματοδοτούμενου και του εθνικού (πλην ΤΑΑ) σκέλους της μείζονος κατηγορίας δαπανών C29 «Πιστώσεις υπό κατανομή» ανέρχονται σε 288.181,57 ευρώ.
 - Οι μη αναλωθείσες πιστώσεις της μείζονος κατηγορίας δαπανών C29 «Πιστώσεις υπό κατανομή» που διατέθηκαν με σκοπό την υλοποίηση έργων που χρηματοδοτούνται από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΤΑΑ), ανέρχονται σε 191,84 εκατ. ευρώ.
- Από τα παραπάνω προκύπτει ότι οι αδιάθετες πιστώσεις αφορούν κατά κύριο λόγο πιστώσεις του ΤΑΑ και όχι πιστώσεις των συμπληρωματικών προϋπολογισμών.

3.1.20 Παρατήρηση του Ελεγκτικού Συνεδρίου στη σελίδα 95 της Έκθεσης σχετικά με την επίσπευση της πλήρους εφαρμογής του νέου λογιστικού πλαισίου.

Η εφαρμογή του ΛΠΓΚ, όπως αυτό ορίζεται στο π.δ. 54/2018, αποτελεί ένα σημαντικό εγχείρημα το οποίο μέσω της μετάβασης στην πλήρη εφαρμογή λογιστικής δεδουλευμένης βάσης και βασισμένο στα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα του Δημοσίου Τομέα (IPSAS/International Public Sector Accounting Standards), αποσκοπεί στην ποιοτική αναβάθμιση της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης που παρέχουν οι οντότητες της Γενικής Κυβέρνησης (και ειδικότερα το Κράτος) στους πολίτες (και τους αντιπροσώπους τους), στους παρόχους πόρων (φορολογούμενους, επενδυτές, δανειστές, κ.λπ.) και

στους αποδέκτες των υπηρεσιών του Δημοσίου. Αποσκοπεί στην ανάδειξη της χρηματοοικονομικής λογιστικής σε εργαλείο λήψης αποφάσεων, αυτών που επωμίζονται την ευθύνη για τη διαχείριση της δημόσιας περιουσίας. Εντός του 2024 ξεκίνησε η διαδικασία σχεδιασμού απαιτήσεων (blue print) για το νέο ΟΠΣΔΠ Gov-ERP, η οποία αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του 2025. Ορόσημο για την Κεντρική Διοίκηση θα αποτελέσει η λειτουργική εφαρμογή του Gov-ERP από την 1/1/2027. Παράλληλα τρέχουν δράσεις εκπαίδευσης των στελεχών της Κεντρικής Διοίκησης καθώς επίσης και δράσεις δημιουργίας των απαραίτητων μητρώων (παγίων, αποθεμάτων κ.λ.π.), προκειμένου να μεταπέσουν στο Gov-ERP από 01/01/2027.

3.1.21 Παρατήρηση του Ελεγκτικού Συνεδρίου στη σελίδα 99 της Έκθεσης σχετικά με τη μη συμπερίληψη της αξίας όλων των ενσώματων και άυλων πάγιων στοιχείων στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης (Ισολογισμός).

Σε ό,τι αφορά στις εξελίξεις για τη δημιουργία Μητρώου Παγίων, ενημερώνουμε ότι βρίσκεται σε εξέλιξη έργο αυτεπιστασίας που χρηματοδοτείται από πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας το οποίο έχει ως αντικείμενο την πρώτη απογραφή και αποτίμηση των Παγίων Περιουσιακών Στοιχείων και Αποθεμάτων της ΚΔ η οποία θα έχει ολοκληρωθεί 1/1/2027 (μέχρι την έναρξη σε παραγωγική λειτουργία του Gov-ERP).

3.1.22 Παρατηρήσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου στις σελίδες 101 και 112 σημείο (ε), της Έκθεσης σχετικά με α) τις επενδύσεις στις ελεγχόμενες εταιρείες Ε.ΥΔ.Α.Π. και Ε.Υ.Α.Θ. β) τη μεταφορά της αξίας της Καθαρής Θέσης του Τ.Χ.Σ. κατά την 30η.09.2024 και όχι κατά την 31η.12.2024 και γ) την υπερεκτιμημένη αξία των επενδύσεων σε μη εισηγμένες μετοχές συγγενών εσωτερικού κατά 49,01 εκατ. ευρώ.

α) Βάσει της παρ. 15 της ΛΠΠΕ τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία τους. Συνεπώς με την έκδοση του σχετικού τίτλου πληρωμής στις 24/12/2024 καταχωρήθηκε στον οικείο λογαριασμό το ποσό του αντισταθμίματος. Ο ν.5134/2024, ο οποίος με το άρθρο 15 ορίζει το ποσό του αντισταθμίματος, δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως την 1^η Αυγούστου 2024. Ως εκ τούτου, η εκτίμηση του διεθνούς χρηματοοικονομικού οίκου ως προς το ύψος του ποσού του αντισταθμίματος αποτελεί εκτίμηση προγενέστερη της 1^{ης} Αυγούστου 2024. Προφανώς η εκτίμηση του χρηματοοικονομικού οίκου ως προς την αξία των επαναμεταβιβασθεισών μετοχών κατά τη χρονική στιγμή που έγινε, αποτελούσε μια δίκαιη αποτίμηση αυτών και αποτυπώθηκε ως κόστος κτήσης στον οικείο λογαριασμό με το αρ. 224450/2024 χρηματικό ένταλμα. Κατά τα διαλαμβανόμενα της παρ. 16 της ΛΠΠΕ οι συμμετοχές σε ελεγχόμενες οντότητες, συγγενείς

και κοινοπραξίες επιμετρώνται μεταγενέστερα στο κόστος κτήσης μείον ζημίες απομείωσης. Ένα περιουσιακό στοιχείο απομειώνεται όταν η λογιστική του αξία υπερβαίνει το ανακτήσιμο ποσό του. Στην περίπτωση των διαπραγματεύσιμων τίτλων σε οργανωμένες αγορές ως ανακτήσιμο ποσό λαμβάνεται η εύλογη – χρηματιστηριακή αξία κατά την ημερομηνία ελέγχου, που στην συγκεκριμένη περίπτωση είναι η ημερομηνία αναφοράς ήτοι 31/12/2024. Δεδομένου ότι η αποτίμηση των εν λόγω συμμετοχών ανήλθε στο ποσό των 1.142.160.976,30 € και το ανακτήσιμο ποσό κατά την 31^η/12/2024 ανερχόταν στο ποσό των 472.554.623,40 € λογίστηκε απομείωση ποσού 669.606.352,90 €.

β) Σύμφωνα με την παρατήρηση, στο πλαίσιο κατάργησης και απορρόφησης του Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (Τ.Χ.Σ.) μη ορθά ελήφθη υπόψη για τον υπολογισμό του αποτελέσματος η αξία της Καθαρής Θέσης του Τ.Χ.Σ. (5.637.403.000 €) όπως αποτυπώνεται στον ισολογισμό του στις 30.09.2024 (Ισολογισμός μετασχηματισμού σύμφωνα με την Αρ. 195701 ΕΞ 2024/23.12.2024 (Β'7092) απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών) ενώ θα έπρεπε να ληφθεί υπόψη η αξία που εγγράφηκε ως αποθεματικό απορρόφησης Τ.Χ.Σ. (5.379.686.072 €) στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης της Ε.Ε.Σ.Υ.Π. την 31.12.2024. Η αξία θα αναπροσαρμοστεί στην περίοδο αναφοράς 2025.

γ) επιβεβαιώνουμε την παρατήρηση ότι αξία των επενδύσεων σε μη εισηγμένες μετοχές συγγενών εσωτερικού είναι υπερεκτιμημένη κατά 49,01 εκατ. ευρώ και ενημερώνουμε ότι οι σχετικές διορθωτικές εγγραφές θα καταχωρηθούν στην περίοδο αναφοράς 2025.

3.1.23 Παρατήρηση του Ελεγκτικού Συνεδρίου στη σελίδα 103 της Έκθεσης σχετικά με τη μη αναγνώριση στα Λοιπά Χρηματοοικονομικά Στοιχεία της Κατάστασης Χρηματοοικονομικής Θέσης, αποτίμησης παράγωγων χρηματοοικονομικών προϊόντων που σχετίζονται με τοποθετήσεις σε προθεσμιακές καταθέσεις ποσού 12,80 εκατ. ευρώ.

Αναφορικά με την ανωτέρω παρατήρηση επιβεβαιώνεται ότι δεν έχει συμπεριληφθεί η αποτίμηση των παράγωγων χρηματοοικονομικών προϊόντων που σχετίζονται με τοποθετήσεις σε προθεσμιακές καταθέσεις.

3.1.24 Παρατήρηση του Ελεγκτικού Συνεδρίου στις σελίδες 105, σημείο (α) και 122 σημείο (α) της Έκθεσης σχετικά με τον τρόπο επιμέτρησης των λοιπών μακροπρόθεσμων τίτλων και των λοιπών μακροπρόθεσμων δανείων της ΚΔ.

Αναφορικά με την αναγνώριση των χρηματοοικονομικών μέσων- υποχρεώσεων σύμφωνα με την μέθοδο του αποτελεσματικού επιτοκίου, απαιτούνται σημαντικές προσαρμογές στις λογιστικές

πρακτικές οι οποίες δεν υποστηρίζονται από τα υφιστάμενα συστήματα. Ο Ο.Δ.ΔΗ.Χ. είναι σε διαδικασία προμήθειας και εγκατάστασης νέου ολοκληρωμένου πληροφοριακού συστήματος (Treasury Management System), το οποίο θα αναγνωρίζει τα χρηματοοικονομικά μέσα με την μέθοδο του αποτελεσματικού επιτοκίου.

3.1.25 Παρατήρηση του Ελεγκτικού Συνεδρίου στις σελίδες 105 σημείο (β), 115 σημείο (στ) και 124 της Έκθεσης σχετικά με τη μη αναγνώριση και γνωστοποίηση, θεμάτων της συμμετοχής της ΚΔ σε Διεθνείς Οργανισμούς.

α) Η συμμετοχή του ΕΔ στην Δέκατη Όγδοη Αναπλήρωση των Πόρων του Διεθνούς Οργανισμού Ανάπτυξης αφορά σε συνολική συνεισφορά 14,4 εκατ. ευρώ (ΥΑ 45993 ΦΕΚ Β' 1445 2017). Το ποσό 1,44 εκατ. ευρώ, το οποίο αφορά στην περίοδο αναφοράς 2025 θα αναγνωριστεί στα βιβλία εντός της περιόδου αυτής. Επιπλέον θα αναγνωριστεί η υποχρέωση ποσού 1,44 εκατ. ευρώ η οποία θα καταβληθεί εντός της επόμενης περιόδου αναφοράς (2026) σύμφωνα με την ανωτέρω ΥΑ.

β) Η συμμετοχή του ΕΔ στην αύξηση του εγγεγραμμένου μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας Ανάπτυξης του Συμβουλίου της Ευρώπης, βάσει της απόφασης με αρ.116319 ΕΞ 2024/21.8.2024 (Β' 4822) πραγματοποιείται σε 3 δόσεις. Η πληρωμή της 2ης και 3ης δόσης, συνολικού ύψους 18 εκατ. ευρώ θα γίνει εντός των περιόδων αναφοράς 2025 και 2026 αντίστοιχα. Το ποσό που αφορά στην περίοδο αναφοράς 2025 θα αναγνωριστεί εντός της περιόδου και στην ίδια περίοδο αναφοράς (2025), θα αναγνωριστεί ως υποχρέωση το ποσό που θα καταβληθεί εντός της επόμενης περιόδου αναφοράς (2026).

γ) Τα μη καταβληθέντα κεφάλαια των Διεθνών Οργανισμών, τα οποία είναι υπό αίρεση καταβολής (callable capital) και είναι ύψους 237,58 εκατ. ευρώ για την Τράπεζα Ανάπτυξης του Συμβουλίου της Ευρώπης και 265,65 εκατ. ευρώ για την Τράπεζα Εμπορίου και Αναπτύξεως του Εύξεινου Πόντου, αυτά θα γνωστοποιηθούν αναλόγως στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της περιόδου αναφοράς 2025.

3.1.26 Παρατήρηση του Ελεγκτικού Συνεδρίου στη σελίδα 105, σημείο (γ), της Έκθεσης σχετικά με τη μη διερεύνηση της ύπαρξης εκτιμήσεων ποσών για τυχόν αναμενόμενες ζημιές πιστώσεων για τα δάνεια του ΤΑΑ.

Το κανονιστικό πλαίσιο χορήγησης των δανείων ΤΑΑ είναι αφενός αυστηρό, καθώς προβλέπονται συγκεκριμένες διαδικασίες αξιολόγησης και ελέγχου των επενδυτικών σχεδίων και αφετέρου προβλέπεται ότι κάθε απόφαση χρηματοδότησης βασίζεται σε «ορθά οικονομικά κριτήρια» και οι

επενδύσεις να έχουν «θετική καθαρή παρούσα αξία (NPV)».¹ Με αυτόν τον τρόπο δημιουργείται η πρώτη γραμμή άμυνας και διασφαλίζεται η ex-ante οικονομική βιωσιμότητα των χρηματοδοτούμενων επενδυτικών σχεδίων, μειώνοντας εγγενώς τον πιστωτικό κίνδυνο.

Επιπλέον, στα δάνεια με πόρους του ΤΑΑ, η εφαρμογή της αρχής της σύμμετρης ικανοποίησης (“pari passu”) ως προς τις αποπληρωμές και τις εξασφαλίσεις, διασφαλίζει ότι τα πιστωτικά ιδρύματα έχουν το ισχυρότερο δυνατό οικονομικό κίνητρο να εφαρμόσουν τις πλέον αυστηρές διαδικασίες πιστοληπτικής αξιολόγησης και διαχείρισης κινδύνου. Οποιαδήποτε πλημμελής εκτίμηση των αναμενόμενων ζημιών (ECLs) θα έχει άμεση, σύμμετρη και αρνητική επίπτωση στους ισολογισμούς των ίδιων των πιστωτικών ιδρυμάτων. Τα πιστωτικά ιδρύματα προστατεύοντας τα δικά τους κεφάλαια (risk-sharing), προστατεύουν ταυτόχρονα και τους πόρους του ΤΑΑ και για αυτόν τον λόγο τα πιστωτικά ιδρύματα χρηματοδοτούν επενδυτικά σχέδια, κατόπιν λήψης ισχυρών και επαρκών εξασφαλίσεων έναντι του συνολικού ποσού του δανείου. Η αρχή της σύμμετρης ικανοποίησης διασφαλίζει ίση μεταχείριση μεταξύ των συμβαλλόμενων πιστωτών (Ελληνικό Δημόσιο και πιστωτικά ιδρύματα) και έναν σημαντικό μηχανισμό περιορισμού του χρηματοοικονομικού κινδύνου.

Επιπλέον, το Αυτοτελές Τμήμα Παρακολούθησης Δανείων ΤΑΑ που έχει την αρμοδιότητα της λογιστικής παρακολούθησης και της παρακολούθησης της εξυπηρέτησης των δανείων με πόρους ΤΑΑ λαμβάνει τακτική και λεπτομερή ενημέρωση από τα πιστωτικά ιδρύματα, αναφορικά με την πορεία του χαρτοφυλακίου τους και τις αποπληρωμές, σύμφωνα με την οποία έως και την 30/09/2025 δεν υφίστανται επιχειρηματικά δάνεια σε καθυστέρηση.

3.1.27 Παρατήρηση του Ελεγκτικού Συνεδρίου στη σελίδα 105, σημείο (i), της Έκθεσης σχετικά με τον τρόπο της αναγνώρισης των καταβολών χρεολυσίων για το δάνειο προς την Αλβανική Δημοκρατία.

Η διαδικασία εξόφλησης του δανείου από την Αλβανική Δημοκρατία προβλέπει την εφάπαξ μεταφορά στον κεντρικό λογαριασμό της ΚΔ του συνολικού ποσού των χρεολυσίων που συσσωρεύονται στο λογαριασμό που ανοίχτηκε για τον ανωτέρω σκοπό. Με την αποπληρωμή του δανείου και τη μεταφορά του στον κεντρικό λογαριασμό της ΚΔ θα γίνει και η αντίστοιχη λογιστική εγγραφή με αποτέλεσμα να εξορθολογιστεί η καταγραφή της απαίτησης (2026).

¹ Η υπ. αριθμ. 120536 ΕΞ 2021/30.09.2021 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών «Καθορισμός της διαδικασίας διάθεσης κεφαλαίων στα πιστωτικά ιδρύματα, των όρων και προϋποθέσεων της διαδικασίας χορήγησης των δανείων στις επιχειρήσεις, εξειδίκευση των κριτηρίων και του τρόπου ελέγχου της επιλεξιμότητας των επενδύσεων που χρηματοδοτούνται με πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και ορισμός της διαδικασίας, των όρων και των κριτηρίων ανάθεσης σε αξιολογητές των επιλεξιμοτήτων των επενδυτικών σχεδίων» (Β' 4522), όπως αυτή τροποποιήθηκε με την υπ. αριθμ. 159337 ΕΞ 2021/13.12.2021 (Β' 5886).

3.1.28 Παρατήρηση του Ελεγκτικού Συνεδρίου στη σελίδα 107, σημείο (α) και σελίδα 113, σημείο (α), της Έκθεσης σχετικά με τον τρόπο αναγνώρισης ποσού 886,98 εκατ. ευρώ, ως «Ταμειακά Διαθέσιμα και Ισοδύναμα» στην ΤτΕ, του υπολογαριασμού «Προκαταβολές σε δημόσιους διαχειριστές» του λογαριασμού «Προκαταβολές» της Κατάστασης Χρηματοοικονομικής Θέσης.

Με βάση το κριτήριο του ελέγχου της παραγράφου 14 της υπό στοιχεία 2/30886/ΔΛΓΚ/23-7-2020 απόφασης του Υφυπουργού Οικονομικών «Λογιστική Πολιτική για την Πρώτη Εφαρμογή του Λογιστικού Πλαισίου της Γενικής Κυβέρνησης» (Β' 3136), και κατ' επέκταση του αρ. 1 της ΥΑ 62982 (Β' 1837/2025), τα αναφερόμενα ταμειακά διαθέσιμα τελούν υπό τον έλεγχο του Κράτους και συνεπώς συμπεριλαμβάνονται στον οικείο λογαριασμό ταμειακών διαθεσίμων.

3.1.29 Παρατήρηση του Ελεγκτικού Συνεδρίου στη σελίδα 107, σημείο (γ), της Έκθεσης σχετικά με τη μη αναγνώριση ταμειακών διαθεσίμων ποσού 13,07 εκατ. ευρώ μονάδων του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας από την παροχή αγαθών και υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση έργων ή σκοπών κοινής ωφελείας.

Με την εφαρμογή του νέου πληροφοριακού συστήματος Gov-ERP υπάρχει μέριμνα ώστε οι τραπεζικοί λογαριασμοί που πληρούν τα κριτήρια για να αναγνωριστούν ως διαθέσιμα, να εμφανίζονται στους οικείους λογαριασμούς λογιστικής.

3.1.30 Παρατήρηση του Ελεγκτικού Συνεδρίου στις σελίδες 107-108 της Έκθεσης σχετικά με την ύπαρξη ενεργών Ειδικών Λογαριασμών εκτός Προϋπολογισμού.

Λόγω της ταξινόμησης των Ειδικών Λογαριασμών στην ΚΔ από την ΕΛΣΤΑΤ, το Gov-ERP έχει σχεδιαστεί να ενσωματώνει τα οικονομικά μεγέθη των Ειδικών Λογαριασμών στα οικονομικά μεγέθη της ΚΔ. Έως 31/12/2026 οι Ειδικοί Λογαριασμοί αναγνωρίζονται στα ταμειακά διαθέσιμα της ΚΔ και αντίστοιχα στην Καθαρή Θέση.

3.1.31 Παρατήρηση του Ελεγκτικού Συνεδρίου στη σελίδα 109, σημείο (α), της Έκθεσης σχετικά με τον τρόπο αναγνώρισης των απαιτήσεων της Κεντρικής Διοίκησης.

Στην παράγραφο 5.1.2.2 Απαιτήσεις, σημειώνεται ότι η αναγνώριση των απαιτήσεων του Κράτους δεν πραγματοποιήθηκε σύμφωνα με τα οριζόμενα στο π.δ. 54/2018 καθώς και την απόφαση

2/30886/2020/ΔΛΓΚ που αφορά στη ΛΠΠΕ του ΛΠΓΚ. Ο μηχανισμός απομειώσεων που εφαρμόζεται από την περίοδο αναφοράς 2019 μέχρι σήμερα, αφορά στο Μέσο Όρο Εισπραξιμότητας της τελευταίας πενταετίας.

Προϋπόθεση για την εφαρμογή της παρ.19 της ΛΠΠΕ, όπως περιγράφεται στην ανωτέρω παρατήρηση, είναι η επιχειρησιακή αναδιάρθρωση των αρμόδιων υπηρεσιών της ΚΔ και η αναβάθμιση του πληροφοριακού συστήματος. Δεδομένης της εξέλιξης του έργου της Λογιστικής Μεταρρύθμισης στη Γενική Κυβέρνηση, δεν υπήρξε κατά την περίοδο αναφοράς εφαρμόσιμη πρόοδος σε σχέση με την αμέσως προηγούμενη περίοδο αναφοράς. Ως εκ τούτου, στις Σημειώσεις των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων δεν περιέχεται σχετική γνωστοποίηση προόδου άξια μνείας. Από την περίοδο αναφοράς 2020 ενσωματώνονται από το ΓΛΚ οι απαιτήσεις των Τελωνείων κατά την 31η/12 της εκάστοτε περιόδου αναφοράς, διαδικασίες που έχουν αναπτυχθεί και τηρηθεί σύμφωνα με τις παρ. 19 & 23 της ΛΠΠΕ και το π.δ. 54/2018 περί απαιτήσεων και απομειώσεων.

Ωστόσο ενημερώνουμε ότι έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία λεπτομερούς ανάλυσης απαιτήσεων (blue print), μέσω του έργου του Gov-ERP, του οποίου η υλοποίηση περιλαμβάνει τις απαιτήσεις του ΛΠΓΚ. Επιπροσθέτως, βρισκόμαστε σε διαδικασία έκδοσης Λογιστικής Πολιτικής για τα έσοδα από μη ανταλλακτικές συναλλαγές (τέλος 2025), η οποία και θα αντικαταστήσει την παρ. 19 της ΛΠΠΕ, δίνοντας αναλυτικές οδηγίες για τη διαχείριση των οικείων λογιστικών μεγεθών.

3.1.32 Παρατήρηση του Ελεγκτικού Συνεδρίου στη σελίδα 110, σημείο (γ), της Έκθεσης σχετικά με τη μη καταχώρηση ως απαίτηση ή ως εκτίμηση, ποσού για την ετήσια αμοιβή από την παραχώρηση υπηρεσιών της Αττικής Οδού για το έτος 2024 σύμφωνα με τα οριζόμενα στην σχετική σύμβαση παραχώρησης.

Λόγω αδυναμίας ανάκτησης της σχετικής πληροφορίας και με βάση την υπερδωδεκάμηνη πρώτη χρήση που ορίζεται στη σύμβαση, τα εν λόγω έσοδα θα εμφανιστούν στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις περιόδου αναφοράς 2025.

3.1.33 Παρατήρηση του Ελεγκτικού Συνεδρίου στη σελίδα 110, σημείο (δ), και 126, σημείο (στ), της Έκθεσης σχετικά με την υπερεκτίμηση των απαιτήσεων κατά το ποσό των επιστροφών φόρων για τις οποίες έχουν εκδοθεί Α.Φ.ΕΚ. και γραμμάτια τρίτων που παραμένουν εκκρεμή και τη μη γνωστοποίηση αυτών στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις κατά την 31^η.12.2024.

Στο πλαίσιο της λογιστικής μεταρρύθμισης έχουν επικοινωνηθεί στον ανάδοχο του νέου TAXIS, οι απαιτήσεις ως προς το σκέλος των εσόδων βάσει του ΛΠΓΚ.

3.1.34 Παρατήρηση του Ελεγκτικού Συνεδρίου στη σελίδα 112, σημείο (α), της Έκθεσης σχετικά με το υπόλοιπο προκαταβολών που έχουν χορηγηθεί προς τη ΔΕΗ Α.Ε. έναντι των συνολικών ετήσιων υποχρεώσεων για δαπάνη εξόφλησης λογαριασμών ηλεκτρικού ρεύματος Φορέων της Γ.Κ..

Επιβεβαιώνουμε την ορθότητα των στοιχείων της παρατήρησης, με τη διευκρίνιση ότι από το συνολικό ποσό των 950,56 εκατ. ευρώ, ποσό ύψους 605,31 εκατ. ευρώ, αφορά σε ληξιπρόθεσμες οφειλές από λογαριασμούς ηλεκτρικής ενέργειας για τα έτη 2020, 2021, 2022 και 2023. Το υπόλοιπο ποσό των 345,24 εκατ. ευρώ, αφορά μέρος της χορηγηθείσας προκαταβολής έτους 2023, το οποίο επεστράφη από τον προμηθευτή της ηλεκτρικής ενέργειας στις 16.04.2025.

3.1.35 Παρατήρηση του Ελεγκτικού Συνεδρίου στη σελίδα 112, σημείο (β), της Έκθεσης σχετικά με το μη ορθό σωρευτικό υπολογισμό των απομειώσεων απαιτήσεων από μεταβιβάσεις στο Ταμείο Εγγυοδοσίας Επιχειρήσεων Covid-19.

Η Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα ενημερώνει το ΓΛΚ, αναφορικά με την εκτίμηση για τυχόν αναμενόμενες ζημίες πιστώσεων του προγράμματος «Ταμείο Εγγυοδοσίας Επιχειρήσεων Covid -19». Τα ποσά των εκτιμήσεων εμφανίζονται σωρευτικά ως απομείωση απαιτήσεων και εντός της περιόδου αναφοράς 2025, θα διενεργηθεί εγγραφή αντιστροφής των απομειώσεων αυτών, αποτυπώνοντας εφεξής την εν λόγω εκτίμηση μόνο για την εκάστοτε κλειόμενη περίοδο αναφοράς.

3.1.36 Παρατήρηση του Ελεγκτικού Συνεδρίου στις σελίδες 35 και 112, σημείο (γ), της Έκθεσης σχετικά με το εισπρακτέο υπόλοιπο εσόδων χρηματοοικονομικών συναλλαγών του Απολογισμού κατά την 31η.12.2024, στο οποίο περιλαμβάνονται και εισπρακτέα υπόλοιπα συνολικού ποσού 121,66 εκατ. ευρώ, που παραμένουν αμετάβλητα από προηγούμενα οικονομικά έτη και προέρχονται από τη μετάπτωση στοιχείων του 2019.

Για να διενεργηθεί πιθανή απομείωση των λογαριασμών αυτών, θα πρέπει μεταξύ άλλων, να γίνει απογραφή στις Δ.Ο.Υ. ώστε να επιβεβαιωθεί η ύπαρξη ή μη, των σχετικών υπολοίπων. Το θέμα θα αντιμετωπιστεί με τη λειτουργία του νέου TAXIS σε συνδυασμό με το Gov-ERP, οπότε και θα εξεταστεί η αναγνώριση αμετάβλητων μεταφερόμενων υπολοίπων απαιτήσεων.

3.1.37 Παρατήρηση του Ελεγκτικού Συνεδρίου στη σελίδα 113, σημείο (β), της Έκθεσης σχετικά με τα ατακτοποιήτα αντίτιμα.

Αναφορικά με την παρατήρηση για τα ατακτοποιήτα αντίτιμα ενημερώνουμε ότι εντός της περιόδου αναφοράς 2024, τακτοποιήθηκε ποσό αντιτίμων ύψους 10.150.430,26€. Ακολούθως η ΑΑΔΕ (ΔΙ.Ε.Σ.Ε.Ε.), κατόπιν αποστολής σχετικών Πορισματικών Εκθέσεων από τη Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου, προέβη στις οριζόμενες ενέργειες στην υπό στοιχεία 2/55258/0026/27-01-2011 (Β' 2992) Απόφαση του Υπουργού Οικονομικών «Καθορισμός της διαδικασίας εφαρμογής των ρυθμίσεων της παρ. 4 του άρθρ. 28 του ν. 2362/1995». Τα υπογεγραμμένα από τον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, ως τελικό υπογράφοντα, σχέδια των εγκριτικών αποφάσεων απεστάλησαν στις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών (ΓΛΚ και Γ.Δ.Ο.Υ.) για την έκδοση των σχετικών χρηματικών ενταλμάτων (τα οποία και εκδόθηκαν στις 29/09/2025) για τη συμψηφιστική τακτοποίηση της χρηματικής διαχείρισης του ΚΕ.Β.ΕΙΣ. Αττικής.

Στον Πίνακα 1 αναγράφονται τα ποσά των σχετικών εγκριτικών αποφάσεων για τα οποία εκδόθηκαν τα χρηματικά εντάλματα από τη Γ.Δ.Ο.Υ. του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών.

Πίνακας 1

Δ.Ο.Υ.		Ποσό (σε €)	
ΚΕ.Β.ΕΙΣ. ΑΤΤΙΚΗΣ	(ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΟΥ)	27.001,54	€
ΚΕ.Β.ΕΙΣ. ΑΤΤΙΚΗΣ	(ΧΑΛΚΙΔΑΣ)	13.749,72	€
ΚΕ.Β.ΕΙΣ. ΑΤΤΙΚΗΣ	(Δ' ΑΘΗΝΩΝ)	153.829,04	€
ΚΕ.Β.ΕΙΣ. ΑΤΤΙΚΗΣ	(ΑΙΓΑΛΕΩ)	434.608,73	€
ΚΕ.Β.ΕΙΣ. ΑΤΤΙΚΗΣ	(ΙΒ' ΑΘΗΝΩΝ)	158.899,24	€
ΚΕ.Β.ΕΙΣ. ΑΤΤΙΚΗΣ	(ΑΓΙΩΝ ΑΝΑΡΓΥΡΩΝ)	37.141,74	€
ΚΕ.Β.ΕΙΣ. ΑΤΤΙΚΗΣ	(ΙΖ' ΑΘΗΝΩΝ)	105.207,11	€
ΚΕ.Β.ΕΙΣ. ΑΤΤΙΚΗΣ	(ΓΛΥΦΑΔΑΣ)	38.129,02	€
ΣΥΝΟΛΟ		930.437,12	€

Περαιτέρω, η ΑΑΔΕ (ΔΙ.Ε.Σ.Ε.Ε.) παρέλαβε τις σχετικές Πορισματικές Εκθέσεις και συνέταξε τα σχέδια εγκριτικών αποφάσεων (Πίνακας 2) για την έκδοση των αντίστοιχων χρηματικών ενταλμάτων για τη συμψηφιστική τακτοποίηση της χρηματικής διαχείρισης του ΚΕ.Β.ΕΙΣ. Αττικής, τα οποία και έχουν προωθηθεί για υπογραφή στον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών.

Πίνακας 2

Δ.Ο.Υ.		Ποσό (σε €)	
ΚΕ.Β.ΕΙΣ. ΑΤΤΙΚΗΣ	(ΑΓΙΩΝ ΑΝΑΡΓΥΡΩΝ)	45.469,13	€
ΚΕ.Β.ΕΙΣ. ΑΤΤΙΚΗΣ	(Φ.Α.Ε.ΑΘΗΝΩΝ)	13.632.247,23	€
ΣΥΝΟΛΟ		13.677.716,36	€

3.1.38 Παρατήρηση του Ελεγκτικού Συνεδρίου στη σελίδα 115, σημείο (α), της Έκθεσης σχετικά με το γεγονός ότι η επιμέτρηση των πληρωτέων υποχρεώσεων από αγορές αγαθών, λήψη υπηρεσιών και τόκους δεν πραγματοποιήθηκε με βάση τα οριζόμενα στις παρ. 27 και 25 της ΛΠΠΕ και δεν περιέχεται γνωστοποίηση της προόδου που επιτεύχθηκε κατά την περίοδο αναφοράς σε σχέση με την αμέσως προηγούμενη χρήση (2023) ως προς το ζήτημα αυτό.

Η αναγνώριση των πληρωτέων υποχρεώσεων για την περίοδο αναφοράς γίνεται με βάση τα διαθέσιμα στο ΟΠΣΔΠ στοιχεία. Στο πλαίσιο της υλοποίησης του Πληροφοριακού Συστήματος Gov-ERP, του οποίου η έναρξη λειτουργίας προγραμματίζεται την 1/1/2027 και της υποχρεωτικής χρήσης του Ηλεκτρονικού Τιμολογίου του ν.4601/2019, τα σχετικά θέματα αντιμετωπίζονται.

3.1.39 Παρατήρηση του Ελεγκτικού Συνεδρίου στη σελίδα 115, σημείο (γ), της Έκθεσης σχετικά με τις βραχυπρόθεσμες πληρωτέες υποχρεώσεις στις οποίες λανθασμένα συμπεριλαμβάνεται ποσό 14,34 δισ. ευρώ που αφορά σε αναβαλλόμενους τόκους των δανείων του Ε.Φ.Σ.Φ..

Επιβεβαιώνουμε ότι στις βραχυπρόθεσμες πληρωτέες υποχρεώσεις περιλαμβάνεται ποσό 14,34 δισ. ευρώ που αφορά σε αναβαλλόμενους τόκους των δανείων του ΕFSF και σε τόκους αναπροσαρμογής του κεφαλαίου τιμαριθμοποιημένων ομολόγων. Οι υποχρεώσεις αυτές αποτελούν μακροπρόθεσμες πληρωτέες υποχρεώσεις και επομένως έπρεπε να αναταξινομηθούν ως τέτοιες για λόγους ορθής απεικόνισης σύμφωνα με τις διατάξεις της ΛΠΠΕ και του π.δ. 54/2018.

3.1.40 Παρατήρηση του Ελεγκτικού Συνεδρίου στη σελίδα 115, σημείο (δ), της Έκθεσης που αφορά στα τέλη κυκλοφορίας οχημάτων 2025 τα οποία δεν έχουν αναγνωριστεί ως υποχρεώσεις, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 19 της ΛΠΠΕ.

Για την ορθή λογιστική αποτύπωση των σχετικών υποχρεώσεων απαιτείται η ύπαρξη και η λειτουργία εξειδικευμένης δομής λογιστικής στην ΑΑΔΕ και η αναβάθμιση του ΟΠΣΔΠ-TAXIS. Οι απαιτήσεις βάσει του ΛΠΓΚ για τη διαχείριση των εν λόγω συναλλαγών έχουν γνωστοποιηθεί στην αρμόδια διεύθυνση της ΑΑΔΕ προκειμένου να υπάρξει εξορθολογισμός της σχετικής διαχείρισης με την έναρξη του Gov-ERP.

3.1.41 Παρατήρηση του Ελεγκτικού Συνεδρίου στη σελίδα 115, σημείο (ε) της Έκθεσης σχετικά με τη μη αναγνώριση στις υποχρεώσεις, προμηθειών του προγράμματος «Ηρακλής» έτους 2025.

Με βάση την ως άνω παρατήρηση, θα ληφθεί μέριμνα για την ορθή εμφάνιση του συγκεκριμένου λογιστικού γεγονότος, στο πλαίσιο της υλοποίησης του Πληροφοριακού Συστήματος Gov-ERP.

3.1.42 Παρατήρηση του Ελεγκτικού Συνεδρίου στη σελίδα 117-118 της Έκθεσης σχετικά με τη μη συμπερίληψη στο χρέος της ΚΔ ποσό ύψους 13,86 δισ. ευρώ, που αφορά σε αναβαλλόμενους τόκους των δανείων του Ε.Φ.Σ.Φ. των περιόδων αναφοράς 2012 – 2024.

Οι τόκοι αυτοί έχουν αναγνωριστεί ως δεδουλευμένοι τόκοι και απεικονίζονται στις πληρωτέες υποχρεώσεις της Κατάστασης Χρηματοοικονομικής Θέσης, και σύμφωνα με την υπ. αριθ. 6577784/17-09-24 απόφαση της EUROSTAT, συνυπολογίζονται στο Χρέος.

3.1.43 Παρατήρηση του Ελεγκτικού Συνεδρίου στη σελίδα 122-123 σημείο (β), της Έκθεσης σχετικά με τις αδυναμίες που εντοπίζονται στην εφαρμογή του νομοθετικού πλαισίου που διέπει το Δημόσιο Χρέος.

Αναφορικά με την παραπάνω παρατήρηση να σημειωθούν τα ακόλουθα:

(i) Οι ενέργειες από τη Διεύθυνση Δανεισμού και Διαχείρισης για τη διευκόλυνση της λειτουργίας της δευτερογενούς αγοράς τίτλων του ΕΔ μέσω πράξεων αγορών, πωλήσεων ή δανεισμού τίτλων, είναι μία δυνατότητα και όχι υποχρέωση που διαθέτει ο Ο.Δ.ΔΗ.Χ για να υποστηρίξει τη δευτερογενή αγορά ανάλογα με τις εκάστοτε συνθήκες. Στο σημείο αυτό να αναφερθεί, ότι τα δύο τελευταία χρόνια οι συστηματικές και προγραμματισμένες δημοπρασίες επανέκδοσης ομολόγων του ΕΔ μετά από συνεχή επικοινωνία και διαβίβαση αιτημάτων από τους βασικούς διαπραγματευτές, έχει οδηγήσει σε ομαλοποίηση της δευτερογενούς αγοράς τίτλων του ΕΔ. Επιπλέον, η αγορά repos που λαμβάνει χώρα για δανεισμό ελληνικών κρατικών χρεογράφων μεταξύ αντισυμβαλλομένων μερών έχει αναπτυχθεί επαρκώς χάρη στη συμμετοχή της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, της Τράπεζας της Ελλάδος και των τεσσάρων ελληνικών συστημικών τραπεζών, που αποτελούν τους κύριους κατόχους τίτλων ΕΔ με αποτέλεσμα να έχει συμβάλει σημαντικά στην ομαλή λειτουργία της δευτερογενούς αγοράς. Συνεπώς, με βάση τις συνθήκες που διαμορφώθηκαν στο έτος 2023, δεν κρίθηκε σκόπιμη από τον Ο.Δ.ΔΗ.Χ η διενέργεια πράξεων μέσω της δευτερογενούς αγοράς.

(ii) Έχουν προβλεφθεί και εφαρμόζονται κριτήρια επιλογής των βασικών διαπραγματευτών αγοράς σύμφωνα με τον Κανονισμό Λειτουργίας τους και γίνεται ταξινόμησή τους με βάση συγκεκριμένη βαθμονόμηση. Να τονισθεί ότι το σύνολο των δεκαεπτά βασικών διαπραγματευτών, εξαιρουμένων των τεσσάρων συστημικών ελληνικών τραπεζών οι οποίες όπως προαναφέρθηκε αποτελούν τους κύριους κατόχους τίτλων ΕΔ, έχουν υψηλότερη πιστοληπτική ικανότητα από αυτή του ΕΔ.

(iii, iv) Αναφορικά με το Αυτοτελές Τμήμα Εσωτερικού Ελέγχου έχει ήδη τοποθετηθεί Προϊστάμενος, ενώ προχωρούν και οι διαδικασίες στελέχωσής του μέσω προσλήψεων, που ολοκληρώνονται από τον ΑΣΕΠ. Αναφορικά με το Τμήμα Συμμόρφωσης θα τοποθετηθεί Προϊστάμενος στις αρχές του 2026 και ταυτόχρονα προχωρούν οι διαδικασίες στελέχωσής του μέσω των προσλήψεων που ολοκληρώνονται από τον ΑΣΕΠ.

3.1.44 Παρατήρηση του Ελεγκτικού Συνεδρίου στη σελίδα 123 της Έκθεσης σχετικά με το δείκτη του Δημοσίου Χρέους ως προς το ΑΕΠ και τη σταδιακή αναχρηματοδότηση των δανειακών υποχρεώσεων της ΚΔ προς τον επίσημο τομέα με όρους αγοράς η οποία αυξάνει την έκθεση του ΕΔ στους κινδύνους επιτοκίου.

Ο Δείκτης Χρέους/ΑΕΠ είναι ένας από τους δείκτες αξιολόγησης του Δημοσίου Χρέους. Ωστόσο, ο σημαντικότερος δείκτης μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας του χρέους μίας χώρας είναι αυτός των ετήσιων μεικτών χρηματοδοτικών αναγκών της ως ποσοστό του ΑΕΠ (% Gross Financing Needs – GFN vs GDP). Αναφορικά με τον πρώτο δείκτη, το χρέος της γενικής κυβέρνησης ως ποσοστό του ΑΕΠ μειώνεται συνεχώς από το 2020 (όπου είχε υπερβεί το 200% του ΑΕΠ) και τον Δεκέμβριο του 2023 διαμορφώθηκε στο 163,9% του ΑΕΠ, με περαιτέρω πτώση και την επόμενη διετία. Αναφορικά με το δεύτερο δείκτη, οι ετήσιες μεικτές χρηματοδοτικές ανάγκες του ΕΔ κατά μέσο όρο εκτιμούνται περίξ του 5,8% του ΑΕΠ από το 2024 έως το 2070, ενώ σε κανένα έτος δεν αναμένεται να υπερβούν το 9% του ΑΕΠ, όταν για τον εν λόγω δείκτη το ποσοστό 10% θεωρείται ως ένα εξαιρετικά ασφαλές ανώτατο όριο.

3.1.45 Παρατήρηση του Ελεγκτικού Συνεδρίου στις σελίδες 125, σημείο (α) και 130 της Έκθεσης σχετικά με τη μη ύπαρξη προβλέψεων για καταπτώσεις εγγυήσεων, δικαστικών διεκδικήσεων τρίτων προς το Ελληνικό Δημόσιο καθώς και για τις χρηματοοικονομικές εγγυήσεις που παρέχονται από την Κεντρική Διοίκηση.

Σχετικά με την ύπαρξη προβλέψεων εκτιμάμε ότι με την ωρίμανση της ολοκλήρωσης των αντίστοιχων μητρώων θα είμαστε σε θέση να προβούμε σε αντίστοιχες προβλέψεις. Στόχος του ΓΛΚ είναι, πριν την 1/1/2027, να έχουν ολοκληρωθεί όλες οι απαραίτητες ενέργειες προκειμένου να αναγνωριστούν οι πρώτες προβλέψεις στα βιβλία και κατά συνέπεια στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Κεντρικής Διοίκησης.

3.1.46 Παρατήρηση του Ελεγκτικού Συνεδρίου στη σελίδα 125, σημείο (β), της Έκθεσης σχετικά με τη μη αξιολόγηση και αναγνώριση ενδεχόμενης υποχρέωσης επιδικασθέντων ποσών που εκκρεμούν σε

βάρος της ΕΤ.Α.Δ. της οποίας μέτοχος σε ποσοστό 100% είναι το ΕΔ και δεν έχουν γνωστοποιηθεί στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις.

Η γνωστοποίηση ενδεχόμενης υποχρέωσης στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της ΕΤ.Α.Δ., δεν έχει επίπτωση στις ατομικές Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της ΚΔ, δεδομένου ότι δε διαφαίνεται πιθανή μελλοντική υποχρέωση για το ΕΔ, βάσει της Λογιστικής Πολιτικής των Προβλέψεων. Η συγκεκριμένη γνωστοποίηση θα μπορούσε να ληφθεί υπόψη κατά τη σύνταξη των ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της Γενικής Κυβέρνησης οπότε και θα θεωρείτο ενδεχόμενη υποχρέωση μελλοντικής εκροής πόρων της Γενικής Κυβέρνησης.

3.1.47 Παρατήρηση του Ελεγκτικού Συνεδρίου στη σελίδα 126 της Έκθεσης σχετικά με το ότι δεν έχει αξιολογηθεί από την ΚΔ εάν μπορεί να προκύψει οποιαδήποτε υποχρέωση για το ΕΔ λόγω αποκλεισμού από την ενωσιακή χρηματοδότηση δαπανών ποσού 415,05 εκατ. ευρώ του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε..

Στην παρούσα φάση δεν προσδιορίζεται ο χρονικός ορίζοντας συμψηφισμού των εν λόγω ποσών σε μελλοντικές επιδοτήσεις και επομένως δεν μπορεί να προσδιοριστεί η παρούσα αξία τους.

3.1.48 Παρατήρηση του Ελεγκτικού Συνεδρίου στη σελίδα 126 της Έκθεσης σχετικά με το ότι εξακολουθούν να υφίστανται οφειλές του ΕΔ προηγούμενων ετών προς το Α.Κ.Α.ΓΕ..

Αναφορικά με την ανωτέρω παρατήρηση ενημερώνουμε τα ακόλουθα:

α) Στην έκθεση 1/2024 του Ελεγκτικού Συνεδρίου (σελίδα 18, σημείο 26) τίθενται οι παρατηρήσεις ότι: «...με δεδομένο ότι η κρατική επιχορήγηση προβλέπεται ισόποση με το 4% των εισπράξεων από τον Φ.Π.Α., ο υπολογισμός της με βάση το τι προϋπολογίζεται ετησίως να εισπραχθεί και όχι το τι πραγματικά εισπράττεται από το συγκεκριμένο φόρο δε φαίνεται δικαιολογημένος. Όπως επίσης, είναι μάλλον αδόκιμο, ενώ συνιστά αυτοτελή ειδικού σκοπού διαχείριση του Δημοσίου, το Α.Κ.Α.ΓΕ. να υπολαμβάνεται ως «τρίτος» ώστε να τυγχάνουν εφαρμογής και για αυτό οι ρυθμίσεις για τη μείωση των αποδοτέων από τον Κρατικό Προϋπολογισμό ποσών».

Στο σημείο δε, 27 της έκθεσης (σελίδες 18-19), επισημαίνεται ότι: «Είναι χαρακτηριστικό ότι, αν το αποδοτέο στο Κεφάλαιο ποσό δεν υφίστατο τη μείωση του 10% υπέρ του Δημοσίου, τα επιπλέον έσοδα που θα δικαιούταν το Α.Κ.Α.ΓΕ. θα ήταν για τις χρήσεις των οικονομικών ετών 2010-2021, της τάξης των 680.000.000,00€, όπως προκύπτει από τους επόμενους πίνακες.»

ΠΟΡΟΣ ΑΠΟ ΤΟ 4% ΤΩΝ ΕΤΗΣΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΑΠΟ Φ.Π.Α

Οικ. έτος	Εισπράξεις Φ.Π.Α. (Κρατικός Απολογισμός)	Ποσοστό 4%	Αποδοτέος πόρος (μετά τη μείωση)	Διαφορά
2010	15.516.725.150,32	620.669.006,01	558.602.105,41	62.066.900,60
2011	14.753.570.562,09	590.142.822,48	531.128.540,24	59.014.282,24
2012	13.514.753.891,35	540.590.155,65	486.531.140,09	54.059.015,56
2013	11.939.810.288,79	477.592.411,55	429.833.170,40	47.759.241,15
2014	12.226.909.206,30	489.076.368,25	440.168.731,44	48.907.636,81
Σύνολο		2.718.070.763,94	2.446.263.687,58	271.807.076,36

Πηγή έκθεση 1/2024 του Ελεγκτικού Συνεδρίου (Α.Κ.Α.ΓΕ.)

ΠΟΡΟΣ ΑΠΟ ΚΡΑΤΙΚΗ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗ

Οικ. έτος	Εισπράξεις Φ.Π.Α. (Κρατικός Προϋπολογισμός)	Ποσοστό 4%	Αποδοτέος πόρος (μετά τη μείωση)	Διαφορά
2015	13.110.210.000,00	524.408.400,00	471.967.560,00	52.440.840,00
2016	12.996.000.000,00	519.840.000,00	467.856.000,00	51.984.000,00
2017	14.404.000.000,00	576.160.000,00	518.544.000,00	57.616.000,00
2018	14.913.000.000,00	596.520.000,00	536.868.000,00	59.652.000,00
2019	15.422.000.000,00	616.880.000,00	555.192.000,00	61.688.000,00
2020	16.156.000.000,00	646.240.000,00	581.616.000,00	64.624.000,00
2021	14.898.000.000,00	595.920.000,00	536.328.000,00	59.592.000,00
Σύνολο		4.075.968.400,00	3.668.380.560,00	407.587.840,00

Πηγή έκθεση 1/2024 του Ελεγκτικού Συνεδρίου (Α.Κ.Α.ΓΕ.)

β) Στους ανωτέρω πίνακες της έκθεσης 1/2024 του Ελεγκτικού Συνεδρίου, σημειώνεται ότι για τον υπολογισμό του αποδοτέου πόρου του Α.Κ.Α.ΓΕ. για τα οικονομικά έτη 2010-2014 χρησιμοποιούνται ως βάση υπολογισμού οι εισπράξεις Φ.Π.Α. με στοιχεία Κρατικού Απολογισμού (δηλαδή εισπραχθέντα ποσά) ενώ για τα οικονομικά έτη 2015-2021 χρησιμοποιούνται ως βάση υπολογισμού οι εισπράξεις Φ.Π.Α. με στοιχεία Κρατικού Προϋπολογισμού (δηλαδή προϋπολογισθέντα ποσά).

γ) Πέραν των ανωτέρω, στην έκθεση 1/2024 του Ελεγκτικού Συνεδρίου έχουν υπολογιστεί οφειλές του Δημοσίου προς το Α.Κ.Α.ΓΕ.:

- σωρευτική οφειλή οικονομικού έτους 2014 ύψους 16.036.930,51€ (σημείο 23, σελ.16) και
- οφειλή από έσοδα από αποκρατικοποιήσεις ύψους 74.592.455,88€ (σημείο 42, σελ.25).

Λαμβάνοντας υπόψη την υπ.αριθμ.35102/05.06.24 επιστολή προς το ΓΛΚ, στην οποία το Α.Κ.Α.ΓΕ. αιτήθηκε την επανεξέταση της ορθότητας της θεώρησής του «ως τρίτου» και της εφαρμογής της παρακράτησης 10% υπέρ του Δημοσίου στα ποσά του πόρου που αποδόθηκαν για τα έτη 2010 έως

και 2014, καθώς και την αρ. πρωτ. οικ. 2/97392/ΔΠΓΚ/25.10.24 επιστολή του Υφυπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών προς το Ελεγκτικό Συνέδριο, σύμφωνα με την οποία «η ύπαρξη περισσότερων διατάξεων με ίδιο ρυθμιστικό αντικείμενο οδήγησε στην απώλεια εσόδων από τον πόρο 4% επί των εισπραττόμενων ποσών Φ.Π.Α.», καθίσταται σαφές ότι «πρόθεση των συναρμόδιων Υπουργείων Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης και του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών αποτελεί η αναθεώρηση του νομοθετικού πλαισίου που διέπει τη λειτουργία του φορέα και κυρίως τα θέματα που άπτονται των πόρων του, ώστε ασάφειες που έχουν επισημανθεί να επιλυθούν».

Ως εκ τούτου προκειμένου να αποδοθεί το ποσό των 271.807.076,36€ που αφορά στην περίοδο 2010-2014 στο Α.Κ.Α.ΓΕ. απαιτείται νομοθετική διάταξη με την οποία θα ρυθμιστεί ότι οι αποδόσεις της περιόδου 2010 έως και 2014 από τον Κρατικό Προϋπολογισμό προς το Α.Κ.Α.ΓΕ. διενεργούνται χωρίς την παρακράτηση του αρ.21, παρ.4 του ν.3867/2010. Οι οφειλόμενες αποδόσεις των πόρων από την κρατική επιχορήγηση για την περίοδο 2015-2021 υπολογίστηκαν και αποδόθηκαν στο ΑΚΑΓΕ χωρίς την παρακράτηση του 10% του αρ.21, παρ.4 του ν.3867/2010. Ωστόσο, λαμβάνοντας υπόψη και την παρατήρηση του Ελεγκτικού Συνεδρίου, οι οφειλές υπολογίστηκαν επί των εισπραχθέντων ποσών του ΦΠΑ μετά μείωσης επιστροφών, σύμφωνα με τα στοιχεία των ετήσιων Κρατικών Απολογισμών. Συνοψίζοντας, διευκρινίζεται ότι οι απαιτήσεις του Α.Κ.Α.ΓΕ. που εισπράχθηκαν από το Ελληνικό Δημόσιο το έτος 2024, ύψους 617.413.902 €, αφορούν στην εξόφληση:

- α) της σωρευτικής οφειλής οικονομικού έτους 2014 ύψους 16.036.930,51 € (σημείο 23, σελ.16 της έκθεσης 1/24 του Ελεγκτικού Συνεδρίου)
- β) της οφειλής από έσοδα από αποκρατικοποιήσεις ύψους 74.592.455,88€ (σημείο 42, σελ.25 της έκθεσης 1/24 του Ελεγκτικού Συνεδρίου).
- γ) της οφειλής από τις πραγματικές εισπράξεις του Φ.Π.Α. της περιόδου 2015-2021, ύψους 277.434.617,80€ με βάση στοιχεία Κρατικών Απολογισμών και όχι τα προϋπολογισθέντα στοιχεία και χωρίς την παρακράτηση 10% του αρ.21, παρ.4 του ν.3867/2010,
- δ) της οφειλής από τις πραγματικές εισπράξεις του Φ.Π.Α. της περιόδου 2022-2023, ύψους 249.349.897,23€ με βάση στοιχεία Κρατικών Απολογισμών και όχι τα προϋπολογισθέντα στοιχεία και χωρίς την παρακράτηση 10% του αρ.21, παρ.4 του ν.3867/2010.

Δεν έχει εισπραχθεί το ποσόν των 271.807.076,36€ που αφορά στην εφαρμοζόμενη παρακράτηση 10% του αρ.21, παρ.4 του ν.3867/2010, στον πόρο από το 4% των ετήσιων εσόδων από Φ.Π.Α. της περιόδου 2010-2014, σε αναμονή νομοθετικής ρύθμισης της ανωτέρω εκκρεμότητας.

3.1.49 Παρατήρηση του Ελεγκτικού Συνεδρίου στη σελίδα 144 της Έκθεσης σχετικά με το κονδύλι «Διαθέσιμα εξ απογραφής» της Κατάστασης Ταμειακών Ροών.

Το ποσό ύψους 442,9 εκατ. ευρώ αφορά στο ποσό της αναγνώρισης διαθεσίμων της ΚΔ στην ΤτΕ και στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, τα οποία δεν παρακολουθούνται αναλυτικά. Η αναλυτική παρακολούθησή τους θα υλοποιηθεί με την εφαρμογή του νέου πληροφοριακού συστήματος και τη διασύνδεσή του με τα λοιπά πιστωτικά ιδρύματα σύμφωνα με την ΥΑ 62982 (Β'1837/2025).

3.1.50 Παρατήρηση του Ελεγκτικού Συνεδρίου στη σελίδα 150 της Έκθεσης σχετικά με τις διαπιστωθείσες αποκλίσεις σε επίπεδο μεταβολών επί της τρέχουσας κίνησης του έτους 2024, μεταξύ των υπολοίπων τρέχουσας κίνησης των τραπεζικών λογαριασμών, με τα αντίστοιχα υπόλοιπα των λογαριασμών της γενικής λογιστικής (Πεδίο Βολής Κρήτης (Π.Β.Κ.), ΤτΕ – Συγκέντρωση Εισπράξεων και Πληρωμών (Τ.Ε.Σ.Ε.Π.)).

Αναφορικά με το σημείο της παρατήρησης για την απόκλιση ποσού 9,95 εκατ. ευρώ μεταξύ του υπολοίπου του τραπεζικού λογαριασμού 200: «ΕΔ– Συγκέντρωση Εισπράξεων και Πληρωμών» και του υπολοίπου του αντίστοιχου λογαριασμού λογιστικής 4.2.2.01.01 «ΤτΕ – Συγκέντρωση Εισπράξεων και Πληρωμών (ΤΕΣΕΠ)» επισημαίνεται ότι:

Ο λογαριασμός της λογιστικής 4.2.2.01.01 συμπεριλαμβάνει το σύνολο των τραπεζικών λογαριασμών που εντάσσονται υπό τον κύριο τραπεζικό λογαριασμό 200 της ΤτΕ και συμφωνεί με το υπόλοιπο του τραπεζικού λογαριασμού 200 της ΤτΕ στο σύνολό του, το οποίο δε διαχωρίζεται.

Για την αποτελεσματικότερη συμφωνία των υπολογαριασμών του λογαριασμού 200 της ΤτΕ με τη λογιστική, ο λογαριασμός λογιστικής 4.2.2.01.01 διακρίνεται σε δύο μέρη σε επιχειρησιακό επίπεδο, όπου γίνονται και οι αντίστοιχες λογιστικές εγγραφές α) Τραπεζικοί λογαριασμοί Δ.Ο.Υ. – ΕΛΔΑΠ και β) Τραπεζικοί λογαριασμοί «Υπολόγου». Ως εκ τούτου το εν λόγω ποσό των 9,95 εκατ. ευρώ, δεν αποτελεί απόκλιση μεταξύ λογιστικής και ΤτΕ, αλλά τεχνικό θέμα εμφάνισης σε αναφορές του ΟΠΣΔΠ.

Επισημαίνεται ότι ενόψει της εφαρμογής του νέου πληροφοριακού συστήματος Gov-ERP, αναμένεται να αντιμετωπιστεί η συγκεκριμένη τεχνική δυσχέρεια.

Αναφορικά με το σημείο της παρατήρησης επί του λογαριασμού του Π.Β.Κ. επιβεβαιώνεται η ορθότητα των διαλαμβανομένων στην Έκθεση του Ελεγκτικού Συνεδρίου, προσθέτοντας ότι οι σχετικές διορθωτικές εγγραφές θα καταχωρηθούν στην περίοδο αναφοράς 2025. Στο πλαίσιο υλοποίησης του νέου πληροφοριακού συστήματος Gov-ERP, επανεξετάζεται η διαδικασία παρακολούθησης του εν λόγω λογαριασμού.

Αθήνα, 31 Οκτωβρίου 2025

Ο Υφυπουργός Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών

Αθανάσιος Πετραλιάς